

АВЛИГЫН БАГЦ ХУУЛИЙН ХАРЬЦУУЛСАН СУДАЛГАА

О.АМАРСАНАА

Улаанбаатар хот

ҮНДСЭН ХЭСЭГ

1. Төлөөний хүнээр дамжуулан хахууль авах гэмт хэрэг

1) Бүгд Найрамдах Солонгос Улс.

БНСУ-ын Эрүүгийн хуулийн 130 дугаар зүйлд “Төрийн албан хаагч нь бусдын хууль бус хүсэлтийн хариуд албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглаж төлөөний хүнд(төрийн албан хаагчийн санал болгосон гуравдагч этгээд) хахууль өгөхөд хүргэсэн, өгөхийг шаардсан, амласан бол арван жил хүртэл хугацаагаар эрх хасаж таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.”¹ гэж зохицуулсан байна. Түүнчлэн хахууль авах гэмт хэргийн тухайд тус улсын Эрүүгийн хуулийн 129 дүгээр зүйлд “Төрийн албан хаагч албан тушаалын байдлаа ашиглан бусдаас хахууль авсан, шаардсан, амласан бол арван жил хүртэл хугацаагаар эрх хасаж таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.” гэжээ.²

БНСУ-ын тухай төрийн албан хаагч хахууль авахтай холбоотой гэмт хэргийг Эрүүгийн хуульдаа ялгамжтай байдлаар хуульчилсан байх бөгөөд тухайн гэмт хэрэг тус бүрийг бие даасан гэмт хэрэг болох шинжээр нь ийнхүү ялгамжтай байдлаар зүйчилсэн зорилго нь төрийн албан хаагчийн тухайд албан тушаал, албан үүргээ гүйцэтгэх явцдаа бусдаас хахууль авсан үйлдэл нь өөрөө шууд авах болон өөрөө шууд аваагүй боловч бусдад хахууль өгөхийг хууль бусаар шаардсан, өгүүлсэн өгүүлэхээр амласан зэрэг тохиолдолдыг гэмт хэргийн үйлдэл, шинж байдлын хувьд ялгахад чиглэсэн байна.

Дээрх гэмт хэргүүдийн ялгаатай тал Эрүүгийн хуулийн 130 дугаар зүйлд заасан гэмт хэргийн тухайд төрийн албан хаагч өөрийн биеэр хахууль аваагүй боловч бусдын хууль бус хүсэлтийн дагуу албаны байдлаа урвуулан ашиглаж бусдад давуу байдал олгосныхоо төлөө гуравдагч этгээд буюу төлөөний хүнд хахууль өгүүлсэн үйлдлээр тус хуулийн 129 дүгээр зүйл заасан гэмт хэргээс ялгагдаж байна. Өөрөөр хэлбэл бусдын хууль бус хүсэлт энэхүү гэмт хэргийн ялган зүйлчлэхэд чухал гэж үзэж болох юм. 129 дүгээр зүйлийн хувьд бусдын хууль бус хүсэлт байсан эсэх нь

¹ БНСУ-ЫН Эрүүгийн хуулийн 130 дугаар зүйл.

제130조(제삼자뇌물제공) 공무원 또는 중재인이 그 직무에 관하여 부정한 청탁을 받고 제3자에게 뇌물을 공여하게 하거나 공여를 요구 또는 약속한 때에는 5년 이하의 징역 또는 10년 이하의 자격정지에 처한다. <https://www.law.go.kr/lsInfoP.do?lsiSeq=253323&efYd=20240209#J130:0>

² БНСУ-ЫН Эрүүгийн хуулийн 130 дугаар зүйл.

제129조(수뢰, 사전수뢰) ①공무원 또는 중재인이 그 직무에 관하여 뇌물을 수수, 요구 또는 약속한 때에는 5년 이하의 징역 또는 10년 이하의 자격정지에 처한다.

<https://www.law.go.kr/lsInfoP.do?lsiSeq=253323&efYd=20240209#J129:0>

тухайн гэмт хэргийг зүйчлэхэд ач холбогдолтой биш бөгөөд ердийн хахууль авах гэмт хэргийн шинжийг агуулсан байхад л тухайн зүйл ангид шууд хамаарахаар байгаа юм.

Дээрхээс дүгнэхэд БНСУ-ын Эрүүгийн хуулийн 130 дугаар зүйлд заасан төлөөний хүнд буюу гуравдагч этгээдэд хахууль өгсөн үйлдэл нь төрийн албан хаагч бусдын хууль бус хүсэлтийг биелүүлсний хариуд хахууль авч байгаагаараа бусад хахууль авах гэмт хэргээс энэхүү гэмт хэргийн шинжийг ялган тодорхойлох гол нөхцөл болж байна. Өөрөөр хэлбэл төрийн албан хаагч албаны эрх мэдлээ хэрэгжүүлснийхээ хариуд бусдад хахууль өгүүлж байгаа үйлдэл нь өөрөө шууд хахуулийг гардан аваагүй боловч хахууль авсан гэж үзэж энэхүү үйлдэлд нь эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэх нь зүйтэй байна гэж үзжээ.

Дээрх хуульд заасан хахууль авах гэмт хэргүүдийн ялгагдах шинжийн хувьд 130 дугаар зүйлд гэмт хэргийн тухайд 129 дүгээр зүйлд заасан гэмт хэргээс төрийн албан хаагч **“бусдын хууль бус хүсэлтийг хүлээн авсан байх”** шинжээр зааглан зүйлчилсэн шалтгаан нь БНСУ-ын хууль тогтоогчид хахууль авах гэмт хэргийг хуульчлахдаа хахуулийг өөрийн биер шууд авалгүй гуравдагч этгээдэд авах боломжийг олгох болон дамжуулан авч байгаа үйлдлийн хүрээнд хязгаарлан зүйлчлэх зорилгыг агуулсан гэж дүгнэсэн байна. Учир нь төлөөний хүнд буюу гуравдагч этгээдээр дамжуулан хахууль авсан үйлдлийг бие даасан гэмт хэрэгт тооцохын тулд **“бусдын хууль бус хүсэлтийг хүлээн авсан байх”**-ыг шаардан гэмт үйлдлийн хүрээг ийнхүү хязгаарлан зааглаж байгаа нь тодорхой гэмт үйлдэлд оноох ял шийтгэлийн гарцаагүй байх шинж нь илүү тодорхой ойлгомжтой байхыг шаарддаг бөгөөд энэхүү байдал алдагдсан тохиолдолд бусдыг хилсээр яллах нөхцөл байдал бий болно гэж үзсэн тул бусдын хууль бус хүсэлт болон түүнийг хүлээн авч албаны байдлаа урвуулан хүсэлтийг биелүүлсний хариуд төлөөний хүн буюу гуравдагч этгээдэд хахууль өгсөн үйлдлийн хооронд зайлшгүй шалтгаант холбоо байхаар тогтоожээ.³

БНСУ-ын Эрүүгийн хуулийн 33 дугаар зүйлд заасан гэмт хэрэгт субъектын хувьд тавигдах шаардлагын хүрээнд авч үзвэл хахууль авах гэмт хэргийн субъект нь төрийн албан хаагч байх боловч энэхүү гэмт хэргийг төрийн албан хаагч биш этгээдтэй хамтран үйлдсэн бол төрийн албан хаагчийг тус улсын Эрүүгийн хуульд заасан хахууль авах гэмт хэргийг үйлдсэн гэж үзэж зүйчлээд зогсохгүй тухайн гэмт хэрэгт шууд хамтрагчаар оролцсон төрийн албан хаагч биш этгээдийг мөн адил хахууль авах гэмт хэрэг үйлдсэнд тооцоож тус зүйл ангиар зүйлчлэх боломжтой байдаг байна.⁴

³ 신동운, 형법 제·개정 자료집, 형사정책연구원 연구총서 09-25-07, 2009, 240면.

⁴ 제33조(공범과 신분) 신분이 있어야 성립되는 범죄에 신분 없는 사람이 가담한 경우에는 그 신분

Харин төрийн албан хаагч өөрөө хахуулийг шууд авалгүй төлөөний хүн буюу гуравдагч этгээдэд хахууль өгүүлсэн гэмт хэргийн тухайд төрийн албан хаагч биш этгээд хахууль авах гэмт хэргийг шууд хамтран үйлдэхэд оролцоогүй боловч төрийн албан хаагчийн хахууль авах гэмт хэргийг үйлдэж буюу хууль бусаар бусдаас эд хөрөнгө авч байгааг мэдсээр байж тухайн хахуулийн эд хөрөнгийг хүлээн авсан бол төрийн албан хаагчийг дээр дурьдсан үндсэн хээл хахууль авах гэмт хэрэгт биш Эрүүгийн хуулийн 130 дугаар зүйлд заасан төлөөний хүнд буюу гуравдагч этгээдэд хахууль өгүүлсэн гэмт хэргийг үйлдсэн гэж үзэх ба хахуулийг хүлээн авсан этгээдийг энэ гэмт хэргийн хамжигч гэж үзэн тухайн зүйл ангиар зүйлчилдэг байна.

Шүүхийн практик;

БНСУ-ын Ерөнхийлөгч асан Пак Гинь Хэгийн холбогдсон авлигын хэрэг
 Төрийн албан хаагч биш этгээд хахуулийн зүйлийг бүгдийг хүлээн авсан
 тохиолдолд Эрүүгийн хуульд заасан төлөөний хүнд буюу гуравдагч этгээдэд
 хаууль өгүүлсэн гэмт хэргийг үйлдсэн биш төрийн албан хаагчтай үгсэн
 хуйвалдаж хахууль авах гэмт хэргийг хамтран үйлдсэн гэж үзэн Эрүүгийн
 хууль заасан үндсэн хахууль авах гэмт хэрэгт буруутган ял оноосон тухай
 шүүхийн шийдвэр.⁵

1. Хэргийн үйл явдал

БНСУ-ын Ерөнхийлөгч асан Пак Гинь Хэ өөрийн олон жилийн сайн танил ойрын хүн болох Чвэ гэхчтэй үгсэн хуйвалдаж хамтран Самсунг компаниас хахууль авсан нь тус улсын Эрүүгийн хуулийн 130 дугаар зүйлд заасан “Төрийн албан хаагч нь бусдын хууль бус хүсэлтийн хариуд албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглаж төлөөний хүнд(төрийн албан хаагчийн санал болгосон гуравдагч этгээд) хахууль өгүүлэх гэмт хэргийн гол шинж болох **“бусдын хууль бус хүсэлтийг хүлээн авсан байх”** шинжийг агуулж байгаа эсэх эсхүл энэхүү шинжээр ялгагдах тус хуульд заасан үндсэн хахууль авах гэмт хэрэгт хамаарах эсэхийг тогтооход энэхүү шийдвэрийг агуулга оршиж байв. **“Бусдын хууль бус хүсэлтийг хүлээн авсан байх”** эсэхийг тогтоох нь өөрөө нэлээдгүй ярвигтай байдаг тул энэ нь энэхүү хэргийг шийдвэрлэхэд чухал хүчин зүйл болсон гэж үзэж болох юм.

2. Шүүхийн шийдвэрлэсэн байдал

Анхан шатны шүүхээс шийдвэрлэхдээ тус улсын “Эрүүгийн хуульд хээл хахуулийн зүйлийг хүлээн авсан субьектээс шалтгаалан ялгамжтай зүйлчилэхээр хуульчилсан буюу 129 дугаар зүйлийн 1 хэсэгт заасан үндсэн Хээл

없는 사람에게도 제30조부터 제32조까지의 규정을 적용한다. 다만, 신분 때문에 형의 경중이 달라지는 경우에 신분이 없는 사람은 무거운 형으로 벌하지 아니한다.

<https://www.law.go.kr/lsInfoP.do?lsiSeq=253323&efYd=20240209#J33:0>

⁵ 서울중앙지방법원 2017고합184 등 판결.

хахууль авах гэмт хэрэг, 130 дугаар зүйлд заасан Төлөөний хүнд буюу гуравдагч этгээдэд хахууль өгөхөд хүргэсэн гэмт хэргээр ялган зүйлчлэн ял оноогүй Эрүүгийн хуулийн 33 дугаар зүйлд заасан гэмт хэргийн субъектэд тавигдах шаардлагыг үндэслэн төрийн албан хаагч бус этгээд төрийн албан хаагчтай үгсэн хуйвалдаж хамтран гэмт хэрэг үйлдсэн бол тухайн гэмт хэрэгт хамтарсан гэж үзэн үндсэн хахууль авах гэмт хэргээр зүйлчлэх боломжтой гэж үзжээ. Мөн хамтран хахууль авах гэмт хэргийг үйлдсэн төрийн албан хаагч болон төрийн албан хаагч бус этгээдүүдийн хахуульд авсан хахуулийн зүйлийг хэрхэн хуваан авсан, захиран зарцуулсан, гэмт хэргийн оролцоо зэрэг нь тухайн гэмт хэргийг зүйлчлэхэд нөлөөлөхгүй гэж дүгнэсэн” байна. Өөрөөр хэлбэл төрийн албан хаагч, төрийн албан хаагч биш этгээдтэй хамтран хахууль авах гэмт хэргийг хамтран үйлдсэн хамтрагчид мөн байх тул үндсэн хахууль авах гэмт хэргийн шинжийг агуулсан гэж үзэн зүйлчлэх нь зөв байна гэжээ.

3. Дүгнэлт

Төлөөний хүнд буюу гуравдагч этгээд хахууль өгөхөд хүргэх гэмт хэргийн тухайд төрийн албан хаагч өөрөө шууд хээл хахуулийн эд зүйлыг хүлээх авалгүй бусдад өгүүлж байгаа энэ бөгөөд энэ нь **“бусдын хууль бус хүсэлтийг хүлээн авсан байх”** шинжийг агуулсан байхыг шаардана. Тэгэхээр энэ гэмт хэргийн гол шинж нь төрийн албан хаагч өөрөө хээл хахуулийн зүйлийг хүлээн авах биш бусдад өгүүлж байгаад оршино. Харин төрийн албан хаагч болон гуравдагч этгээдийн хоорондын харилцаа эдийн засгийн хувьд нэгдмэл сонирхолтой маш ойрын харилцаатай байх тохиолдолд төрийн албан хаагчийг шууд хахууль авсан гэж үзэх нь зүйн хэрэг юм. Төрийн албан түүний амжиргааны зардал бусад эдийн засгийн хэрэгцээ зэргийг хангаж байсан бол түүнийг төлөөний хүнд хахууль гэж үзэхээс илүүтэй өөрөө шууд хахууль авсан гэж үзэн үндсэн хахууль авах гэмт хэргээр зүйлчлэх ёстой гэж ойлгож болох юм.

Энэхүү хэрэгт шүүх төрийн албан хаагч Ерөнхийлөгч асан Пак Гинь Хэгийн дотны хүн болох төрийн албан хаагч биш этгээд болох Чэг Ерөнхийлөгч асны үйлдсэн хахууль авах гэмт хэргийн хамтран үйлдэгч гэж үзэхдээ тэдний эдийн засгийн хувьд нэгдмэл сонирхолтой эсэх, хахуулийн зүйлийг хэрхэн хуваасан эсэх зэргийг тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн байдаг. Мөн түүнчлэн энэхүү хахууль авах гэмт хэрэг нь хуульд заасагн үндсэн хахууль авах гэмт хэрэгт хамаарч байх тул **“бусдын хууль бус хүсэлтийг хүлээн авсан байх”** гэмт хэргийн шинж байгаа эсэхийг шалган тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн байдаг.

Гэвч БНСУ-ын Эрүүгийн хуульд хахуулийн зүйлийг хүлээн авсан субъектээс шалтгаалан ялгамжтай зүйчлэхээр хуульчилсан байна. Хахуулийн зүйлийг хүлээн авсан субъект нь төрийн албан хаагч эсхүл түүнтэй эдийн хувьд хамаарал бүхий нэгдмэл сонирхолтой этгээд авсан бол үндсэн хээл хахууль гэмт хэргээр, үүнээс бусад этгээд хүлээн авсан бол төлөөний хүн буюу гуравдагч этгээд хээд хахууль өгөхөд хүргэсэн гэмт хэрэгт хамаарна. Энэхүү гэмт хэргийн үйл баримтаас харахад хахуулийн зүйлийг хүлээн авсан этгээд нь төрийн албан хаагч Ерөнхийлөгч асан Пак Гинь Хэ биш төрийн албан хаагч

биш этгээд болох Чэгийн охин Чон морин спортыг дэмжих зорилгоор морь өгсөн байдаг. Эндээс харахад БНСУ-ын Эрүүгийн хуульд хахууль авах үндсэн нэмт хэрэг болон гуравдагч этгээдэд хахууль өгүүлсэн гэмт хэргийг ялгамжтай зүйлчлэхээр хуульчилсан тул энэхүү гэмт хэргийг Эрүүгийн хуулийн 130 дугаар зүйлд заасан гуравдагч этгээдэд хахууль өгүүлсэн гэмт хэргээр зүйлчлэхээр байна. Түүнчлэн Ерөнхийлөгч асан Пак Гинь Хэ энэхүү гэмт хэргийг хамтран үйлдсэн этгээд мөн эсэхийг тогтоох шаарлага бий болж байна. Гэвч энэхүү хахууль авсан хэргийг шийдвэрлэхдээ аль зүйл ангиар зүйлчлэх эсэхтэй холбоотойгоор гэмт хэргийн шинжийг нарийн тогтоохын оронд Ерөнхийлөгч асан Пак Гинь Хэ түүний ойрын хүн болох Чэ хахуулийн зүйлийг хүлээн авсан нь төрийн албан хаагч Ерөнхийлөгч Пак Гинь Хэ авсан гэж үзэн ял оноож байгаа нь эргэлзээ төрүүлж байна. Төрийн албан хаагч өөрийн найз болох ойр дотны хүндээ мэдэгдэлгүй түүнд хахууль өгүүлсэн бол төрийн албан хаагчийг гуравдагч этгээдэд хахууль өгүүлсэн гэж үзэх боловч хамтран хахууль авсан бол үндсэн хахууль авах гэмт хэргээр зүйлчлэх нь зүйн хэрэг юм. Энэхүү хэрэгт Ерөнхийлөгч Пак Гинь Хэ тухайн хахуулийн зүйлийг өөрөө хүлээн аваагүй байх тул Эрүүгийн хуульд үндсэн хахууль авах гэмт хэрэг болон гуравдагч этгээдэд хахууль өгүүлэх гэмт хэргийг ялгамжтай байдлаар хуульчилсан зорилгод нийцэхгүй байна гэж үзэж болохоор байна.

2) Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс

ХБНГУ-ын хувьд хамгаалах ёстой хууль ёсны эрх ашиг буюу өөрөөр хэлбэл хуулиар чухам юуг хамгаалах ёстой бэ гэдгээс хамааран тодорхой гэмт үйлдлүүдийг хориглох ёстой гэж үздэг байна. Энэхүү агуулгын хүрээнд төрийн албан хаагчийн хахууль авах гэмт хэрэгт төлөөний хүн буюу гуравдагч этгээдтэй хамааралтайгаар үйлдсэн үйлдэл нь бие даасан хамгаалагдах хууль ёсны эрх ашиг мөн эсэхтэй холбоотой асуудал бий болдог байна. Үүнийг дагаад хахууль авахтай холбоотой авлигын гэмт хэргийн бүхий л үйлдлүүдийг үндсэн хахууль авах гэмт хэргийн хүрээнд л нэгтгэн зүйлчлэхүү эсвэл төлөөний хүн буюу гуравдагч этгээд оролцсон хахуулийн гэмт хэргийг бие даасан гэмт хэрэг хэмээн үзэж тусгайлан зохицуулах нь зөв үү гэдэгт хариулт өгөх шаардлага бий болно. Тус улсын хувьд төрийн албан хаагч өөрөө шууд хахууль авсан үйлдэл болон төлөөний хүн буюу гуравдагч этгээдэд хахууль өгүүлсэн үйлдлийг тусгайлан бие даасан гэмт хэрэгт тооцож хуульд бие даасан гэмт хэрэг болгон зүйлчлээгүй байна. Гэвч 1997 он болон 2015 онуудад авлигтай тэмцэх зорилгоор авлигын тухай хуулиудад нэмэлт өөрчлөлт оруулахдаа авлигын гэмт хэргээс хамгаалах хууль ёсны эрх ашгийг тодорхой нэг гэмт үйлдэл, гэмт хэргийн хүрээнд ойлгохоос илүүтэйгээр тухайн төрлийн гэмт хэргийг илүү өргөн хүрээнд тодорхойлох нь зүй гэж үзжээ. Үүнийг дагаад тус улсын шүүхээс хахууль авах гэмт хэргээс хамгаалагдах хууль ёсны эрх ашиг нь төрийн албанд итгэх иргэдийн итгэл байх ёстой⁶, мөн төрийн албан хаагч үүргээ

⁶ BGH 11.4.2001 – 3 StR 503/00, NJW 2001, 2558 (2559); 11.5.2001 – 3 StR 549/00, BGHSt 47, 22 (25) = NJW 2001, 2560; 23.5.2002 – 1 StR 372/01, BGHSt 47, 295 (303) = NJW 200 2, 2801 (2803).

гүйцэтгэсний хариуд ямарч хэлбэрээр хариу шаардах эрхгүй⁷ төдийгүй үнэнч шударгаар албан үүргээ гүйцэтгэх ёстой⁸ хэмээн шийдвэрлэж байгаа нь хахууль авах гэмт үйлдлийн хамаарах хүрээг илүү өргөн хүрээнд тодорхойлох болсон гэж ойлгож болох юм.

ХБНГУ-ын Эрүүгийн хуульд төрийн албан хаагч хахууль авах гэмт хэрэг болон өөрөө шууд хахуулийн зүйлийг аваагүй боловч бусад этгээдэд хахууль өгүүлэх үйлдлийг тусгайлан ялгамжтай байдлаар хуульчлаагүй байна. Тус улсын Эрүүгийн хуулийн 331 дүгээр зүйлд үндсэн хахууль авах гэмт хэргийг зүйлчилсэн байх бөгөөд тус зохицуулалтын хүрээнд төрийн албан хаагч өөрөө хахууль авсан үйлдлийг зүйлчлээд зогсохгүй өөрөө хахуулийг шууд аваагүй боловч гуравдагч этгээдэд хахууль өгүүлсэн үйлдлийг мөн зохицуулалтын хүрээнд зүйлчилж байна. Гэхдээ тус улсын тухайд энэхүү зохицуулалт 1997 он хүртэл боловронгуй болж чадаагүй байсан байна. Өөрөөр хэлбэл хахуулийн зүйлийг хүлээн авсан этгээд нь төрийн албан хаагч өөрөө байх тохиолдол болон гуравдагч этгээд байх тохиолдлыг тус улсын Эрүүгийн хуулийн 30 дугаар бүлэгт заасан авлигийн гэмт хэргүүдэд тусгахдаа **“төрийн албан хаагч өөртөө болон гуравдагч этгээдийн ашгийн төлөө”** гэж тодотгон томъёолж зохицуулсан байх бөгөөд ингэснээр хэн хахуулийн зүйлийг хүлээн авсан байхаас эс хамаарч тус зүйл ангиар зүйлчлэх боломжтой байдаг байна. Нөгөөтэйгүүр энэ гэмт хэрэгт хахуулийн зүйлийг хүлээн авч байгаа үйлдлийг субъектын хувьд ялган зүйлчлэлгүй нэг зүйл ангид багтаан зохицуулсан байгаа нь хууль хэрэглээний хувьд БНСУ, Япон улсаас ялгаатай байх бөгөөд бие даасан гэмт хэрэг байх шинжийг хүлээн зөвшөөрөлгүй хахууль авах үндсэн гэмт хэргийн хүрээнд томъёолон зохицуулсан нь анхаарал татаж байна.

Тус улсын хувьд төрийн албан хаагчтай холбоотой төлөөний хүн буюу гуравдагч этгээдийн авлигийн хэргийг зохицуулж ирсэн Эрүүгийн хуулийн зохицуулалт нь дараах байдлаар боловсронгуй болсон байна.

331 дүгээр зүйл. Хахууль авах гэмт хэрэг:

1997 он хүртэл
<i>Төрийн албан хаагч, төрийн өмнө үүрэг хүлээсэн этгээд албаны үүргээ гүйцэтгэсний хариуд эсхүл хэрэгжүүлэхийн тулд хахууль өгөхийг шаардсан, авсан, авахаар тохиролцсон бол.....</i>
1997-2015 он хүртэл
<i>Төрийн албан хаагч, төрийн өмнө үүрэг хүлээсэн этгээд албаны үүргээ гүйцэтгэсний хариуд эсхүл хэрэгжүүлэхийн тулд өөртөө эсхүл гуравдагч этгээдэд хахууль өгөхийг шаардсан, авсан, авахаар тохиролцсон бол.....</i>

⁷ BGH 8.8.1996 – 4 StR 324/96, StV 1997, 129 Ls.; 12.7.2000 – 2 StR 43/00, NStZ 2000, 589 (590); 6.2.2001 – 5 StR 571/00, wistra 2001, 295 (297); 15.6.2005 – 1 StR 491/04, NStZ-R R 2005, 266 (267).

⁸ BGH 24.4.1985 – 3 StR 66/85, NJW 1985, 2654 (2656).

2015 оноос одоо хүртэл

Төрийн албан хаагч, Европын холбооны албан хаагч, тусгайлсан албан үүрэг гүйцэтгэгч нь албаны үүргээ гүйцэтгэсний хариуд эсхүл хэрэгжүүлэхийн тулд өөртөө эсхүл гуравдагч этгээдэд хахууль өгөхийг шаардсан, авсан, авахаар тохиролцсон бол.....

Дээрхээс харахад 1997 оноос өмнө гуравдагч этгээдийн хахууль авахтай холбоотой тусгайлсан зохицуулалт байхгүй байгаад зогсохгүй гуравдагч этгээдэд хахууль өгөх үйлдлийг дээрхтэй адил илүү дэлгэрэнгүй байдлаар зохицуулж байгаагүй байна. Хэдийгээр ийм нарийвчилсан зохицуулалт байхгүй байсан боловч гуравдагч этгээдтэй холбоотой авлигын хэргийг огт шийдвэрлэж байгаагүй гэж хэлж болохгүй юм. Дээрхтэй адил шууд нарийвчилсан зохицуулалт байхгүй байсан шалтгаанаар хахууль авах гэмт хэргийн эрүүгийн эрх зүйн онолын үүднээс тайлбарлан энэхүү хэрэгт ял оноож байсан байна. Өөрөөр хэлбэл гуравдагч этгээдийн хүлээн авсан авлигын эд хөрөнгөөс төрийн албан хаагч шууд бус байдлаар ашиг орлого хүртсэн эсхүл албан тушаал болон бусад нөхцөл байдал нь бодитоор дээшилсэн нь төрийн албан хаагчид ашигтай байсан гэж үздэг байжээ. Гэвч ингэж шууд бус байдлаар ашиг хүртсэн гэдгийг шалган тогтоох нь практикт нэлээдгүй төвөгтэй ойлгомжгүй байдлыг бий болгож байсан байна.

Шүүхийн практик:**Төрийн албан хаагчийн найз бүсгүйд өгсөн хахууль**

Төрийн албан хаагчийн найз бүсгүйн хахуульд авсан эд хөрөнгө нь өдөр тутмын амьдралын явцад төрийн албан хаагчид шууд бус байдлаар хангалттай ашиг өгнө гэж...шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэр(BGH NJW 1959, 345, 346.).

Төрийн албан хаагчийн хамааралтай спорт клубд зөвшөөрөл олгосон гэх хэрэг

О хотын засаг дарга болох төрийн албан хаагч А нь гурав дахь удаагаа сонгогдохын тулд санал авах зорилгоор барилга барих зөвшөөрөлгүй баригдсан барилгад үйл ажиллагаа явуулдаг спорт клубын барилгад холбогдох зөвшөөрлийг олгож санал авсан гэж... шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэр(BGHSt 33,336, 339f)

Хотын иргэдийн хурлын төлөөлөгч харьяалагддаг улс төрийн намдаа мөнгө өгсөн гэх хэрэг

Хотын иргэдийн хурлын төлөөлөгч А нь хог боловсруулах үйлдвэр барих төсөлтэй холбоотойгоор барилгын компаниас мөнгө авч авсан мөнгөө өөрийн намд дамжуулан өгсөн байна. А нь мөнгийг хүлээн авч намдаа дамжуулан өгсөн боловч юуны өмнө А нь энэхүү мөнгийг хэзээд ч захиран зарцуулах боломжтой байсан, мөн өөрийн харьяалагдаж буй намаасаа нэр дэвшиж хурлын төлөөлөгчөөр сонгогдохоос өмнө 12 жилийн турш иргэдийн хурал дахь намын бүлэгт харьяалагдан ажиллаж байсан ба одоо мөн намын бүлэгт харьяалагдан

төлөөлөгчөөр ажиллаж байгаа зэргээс харахад намдаа мөнгө өгсөн үйлдэл нь намын дотор өөрийн байр суурь болон ашигтай байдлыг бий болгосон гэж... шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэр (BGHSt 35, 128, 13 5f).

Дээрхийн адил төрийн албан хаагч шууд бус байдлаар авлигын зүйлээс ашиг хүртсэн гэж үзэн хахууль авах гэмт хэрэгт буруутгахад хүндрэлтэй байдал үүсэж байсан тул тухайн гэмт хэргийн шинжийг илүү нарийвлах зорилгоор 1997 онд Эрүүгийн хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулан **“өөртөө эсхүл гуравдагч этгээдэд хахууль өгөхийг...”** гэж нэмж найруулснаар энэхүү гэмт хэргийг үйлдсэнийг тогтоохдоо төрийн албан хаагч хахуулийн зүйлээс шууд болон шууд бус байдлаар ашиг хүртсэн эсэхийг тогтоох шаардлагагүй болж гуравдагч этгээдэд хахуулийн зүйлийг хүлээн авсан байхад л хангалттай байхаар зохицуулж үйлдлийн хүрээг илүү тэлсэн байна. Ингэснээр төрийн албан хаагчийн хахууль авах гэмт хэргийн шинжийг илүү өргөн хүрээнд хамруулаад зогсохгүй хахууль авах гэмт хэргийн үйлдлийн талаарх эрүүгийн эрх зүйн онолын шинж байдлыг практикт тулгарч байгаа хүндрэлтэй уялдуулан илүү нарийвчлан томъёолсон гэж хэлж болох юм.

Гэвч дээрх зохицуулалтын хүрээнд гуравдагч этгээдэд хахууль өгөх үйлдэл нь төрийн албан хаагчийн ажил үүргийн байдалтай шууд холбоотой эсэхийг практикт тогтооход хүндрэлтэй байх төдийгүй хахууль өгч байна уу эсхүл өөрийн санаачилгаар хандив өгч байна уу гэдгийг хэрхэн ялган зүйлчлэх бэ гэдэг асуудал тулгардаг байна. Төрийн байгууллага нийтийн эрх ашгийн төлөө бусдаас хөрөнгө шилжүүлэн авсан үйлдлийг хахуульд тооцох боломжтой эсэх нь эргэлзээтэй байж болох юм. Өөрөөр хэлбэл төрийн байгууллага тодорхой этгээдэд хандан нийтийн эрх ашгийн төлөө нийгмийн халамжийн байгууллагад хандив өгөхийг хүссэн бөгөөд түүний хариуд албаны эрх мэдлээ ашигласан бол энэхүү үйлдэл нь нийтийн эрх ашиг сайн сайханы төлөө үйлдэл байх тул хахууль авах гэмт хэрэгт тооцохгүй байх ёстой гэж үзэж болох боловч ХБНГУ-ын шүүхээс дээрх тохиолдлыг хүлээн зөвшөөрөхгүй боломжгүй гэж дүгнэсэн байдаг. Шүүх хууль тогтоогчийн баталсан хуулийн зорилго нь энэхүү гэмт хэргийн хүрээг илүү өргөн байх нь хахууль авах гэмт хэргийн шалтгаан нөхцөл, оролцогчдын хүрээ хамааралыг тогтооход чухал гэж үзсэн бөгөөд энэ хэргийн оролцогчдын субъектив санаа зорилго түүний холбоо хамаарал илүү ойр байдаг тул үйлдлийн гэм буруугийн байдлыг тусгайлан ялгаж ойлгох нь буруу хэмээн дүгнэжээ.⁹ Учир нь хандив өгч байгаа этгээд юутай ч төрийн албан хаагчийн хүсэлтийг хүлээн авч хувь хүнд эсхүл байгууллагад эд хөрөнгө шилжүүлж байгаа үйлдэл нь төрийн алба хаагчийн ажил үүрэгтэй нь холбоотой байх төдийгүй төрийн албаны үйл ажиллагаа нь хуулиар хамгаалагдсан байх зарчмын үүднээс авч үзэхэд төрийн албаны үүргээ шударгаар ил тод гүйцэтгэх хууль ёсны зарчим алдагдахад хүргэх аюултай гэж үзэж болох юм.

⁹ BGN NJW 2004, 3569 (3575).

3) Япон Улс

Япон Улсын Эрүүгийн хуулийн 197 дугаар зүйлд “Төрийн албан хаагч гүйцэтгэж буй албан тушаалийн байдлаа ашиглан хахууль авсан, шаардсан, амласан бол таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ. Мөн хахууль авахдаа бусдын хүсэлтээр давуу байдал олгох замаар албан тушаалийн байдлаа урвуулан ашиглаж энэхүү гэмт хэргийг үйлдсэн бол долоо хүртэл жилийн хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ гэж заасан байна.”¹⁰

Харин Япон Улсын Эрүүгийн хуулийн 197-2 дугаар зүйлд “Төрийн албан хаагч бусдын хүсэлтээр албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглаж тэдэнд давуу байдал олгох замаар гуравдагч этгээдэд хахууль өгүүлсэн, өгөхийг шаардсан, амласан бол таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ гэж зохицуулсан байна.”¹¹

2. Үндэслэлгүй хөрөнгөжих гэмт хэрэг

1) Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс

ХБНГУ-ын хуульд Үндэслэлгүй хөрөнгөжих гэмт хэрэг эсхүл хууль бус аргаар олсон хөрөнгө орлогын талаарх зохицуулалт нь гэмт хэргийн замаар олсон орлогыг хураах тухай Эрүүгийн хуулийн зохицуулалтын хүрээнд хэрэгждэг байна. Энэ талаар тус улсын Эрүүгийн хуулийн 73-76 дугаар зүйл зохицуулсан бөгөөд энэхүү зохицуулалтын хүрээнд

- а) Гэмт хэргийн замаар олсон хөрөнгийг хураах: Энэ гэмт хэргийн замаар олсон хөрөнгийг илрүүлж хураах боломжийг бий болгоод зогсохгүй үндэслэлгүй хөрөнгөжсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага ноогдуулах хууль зүйн үндэслэл болдог.

¹⁰ 第百九十七条公務員が、その職務に関し、賄賂を受受し、又はその要求若しくは約束をしたときは、五年以下の懲役に処する。この場合において、請託を受けたときは、七年以下の懲役に処する。

Article 197(1)A public employee who accepts, solicits or promises to accept a bribe in connection with their duties is punished by imprisonment for not more than 5 years; and when the employee agrees to perform an act in response to a request, imprisonment for not more than 7 years is imposed.

<https://laws.e-gov.go.jp/law/140AC0000000045/>

https://www.japaneselawtranslation.go.jp/en/laws/view/3581#je_pt2ch27at5

¹¹ 第三者供賄 Passing of Bribes to a Third Party第百九十七条の二公務員が、その職務に関し、請託を受けて、第三者に賄賂を供与させ、又はその供与の要求若しくは約束をしたときは、五年以下の懲役に処する。

Article 197-2When a public employee, agreeing to perform an act in response to a request, is involved in a bribe in connection with the employee's duty to be given to a third party or solicits or promises such bribe to be given to a third party, imprisonment for not more than 5 years is imposed.

<https://laws.e-gov.go.jp/law/140AC0000000045/>

https://www.japaneselawtranslation.go.jp/en/laws/view/3581#je_pt2ch27at5

- б) Орлого, хөрөнгийн эх үүсвэрийг нотлох шаардлага: ХБНГУ-ын Эрүүгийн хуульд хөрөнгө орлогын эх үүсвэрийг үндэслэлтэй тайлбарлаж чадахгүй бол хууль бусаар олсон гэж үзэн Эрүүгийн хуулийн 73-76 дугаар зүйлд заасан хөрөнгө хураах ерөнхий зохицуулалтын хүрээнд шийдвэрлэх боломжтой байна.
- с) Хөрөнгө хураах ажиллагаа: ХБНГУ-ын Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд гэмт хэргийн улмаас олсон хөрөнгө, эд зүйлсийг хураах ажиллагааг тодорхойлсон байдаг. Үүнд мөнгө угаах, татвар, авлига зэрэг гэмт хэргийн улмаас олсон орлогыг илрүүлж, хураах журмыг хамааруулж өгдөг.

Тус улсын Эрүүгийн хуулийн 73-76 дугаар зүйлийн зохицуулалтыг нарийвчлан авч үзвэл

а) 73 дугаар зүйл. Хөрөнгө орлого хураах ¹²

- (1) Гэмт хэрэг үйлдэгч, оролцогч нь хууль бусаар эсхүл хууль бус үйлдэлийн төлөө эд зүйл олж авсан бол шүүх түүнийг хураах тухай шийдвэр гаргана.
- (2) Гэмт хэрэг үйлдэгч, оролцогч хууль бусаар эсхүл хууль бус үйлдэлийн төлөө эд зүйлээс ашиг олсон бол хураах тухай шийдвэр гаргана.
- (3) Шүүх гэмт хэрэг үйлдэгч болон оролцогчийн доор дурьдсан аль нэг хэсэгт хамаарч олсон хөрөнгийг мөн хураах шийдвэр гаргана.
 - 1. Олсон хөрөнгийг худалдан борлуулах, устгах, гэмтээх эсхүл булаасны хариуд олж авсан эд зүйл
 - 2. Шилжүүлж авсан эрхийн дагуу олж авсан эд зүйл

Тус улсын Эрүүгийн хуульд 2017 онд нэмэлт өөрчлөлт орохоос өмнө хууль бус хөрөнгө хураахтай холбоотой зохицуулалт нь хууль бус үйлдлийн улмаас олсон орлого болон гэмт хэрэг үйлдэхэд ашигласан эд зүйлийн эрхийг хүчингүй болгох болон хураах гэсэн үндсэн ойлголтоос бүрдэж байжээ. Энэ дотроос хууль бус үйлдлийн улмаас бий болсон орлогын эрхийг хүчингүй болгох хууль зүйн үндэслэл нь хууль бус үйлдэл байхад хангалттай байх бөгөөд тухайн хууль бус үйлдэлд шууд оролцоогүй гуравдагч этгээд эсхүл эрх зүйн чадамжгүй этгээдийн эрхийг мөн хүчингүй болгох боломжтой байдаг байна. Өөрөөр хэлбэл хууль бус үйлдлийн улмаас бий болсон хөрөнгийн эрхийг хүчингүй болгох нь хууль зүйн хувьд зүй ёсны зүйл учраас энэ нь хууль бусаар олж авсан хөрөнгийг буцаан авч буй ял болон түүнтэй төсөөтэй эрүүгийн хариуцлага бус бие даасан эрх зүйн ойлголт гэж үздэг байна.¹³ Харин хөрөнгө хураах нь хөрөнгө битүүмжлэх арга хэмжээний дагуу голчлон гүйцэтгэдэг бөгөөд энэ нь эрүүгийн хариуцлагын үндсэн шинжийг агуулдаг тул нөхөн төлбөргүйгээр бусдын хөрөнгийг хураах асуудалын хүрээнд хууль зүйн үр дагавар нь бий болдог байна.

¹² <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/index.html>

https://world.moleg.go.kr/web/wli/lgs/InfoReadPage.do?A=A&searchType=all&searchText=%25ED%2598%2595%25EB%25B2%2595&searchPageRowCnt=10&searchNtnlCls=4&searchNtnl=DE&pageIndex=1&CTS_SEQ=42067&AST_SEQ=69

¹³ 강지현, 몰수제도에 관한 비교연구, 『법학논총』, 제38권 제3호, 89면. BGHSt 57, 79 (83); 47, 369 (373)

Тус улс нь Эрүүгийн хуульдаа нэмэлт өөрчлөлт оруулснаар дээрхийн адил ялгамжтай байдлаар хуульчилж байсан хууль бусаар олж авсан эд зүйлийн эрхийг хүчингүй болгох болон хураах гэсэн ойлголтыг нэтгэж хөрөнгө хураах болгон өөрчилсөн байна. Тус улсын Эрүүгийн хуулийн 73 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт зааснаар хууль бусаар олж авсан хөрөнгийг хурааж аваагүй бол шүүх шийдвэр гаргаж хураах бөгөөд тухайн хөрөнгийг хураах боломжгүй бол Эрүүгийн хуулийн 73с дугаар зүйлд зааснаар түүнтэй тэнцэх хэмжээний мөнгөн төлбөрийг гаргуулахаар шийдвэрлэнэ.¹⁴

Шүүх хураах хөрөнгөтэй тэнцэхүйц мөнгөн хөрөнгийг гаргуулах шийдвэрлэсэн бол түр хураасан болон битүүмжилсэн хөрөнгөнөөс олсон ашиг орлогыг тус улсын Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 459 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт зааснаар өмчлөгчид буцаан өгнө.¹⁵ Нөгөөтэйгүүр түр хураасан болон битүүмжилсэн хөрөнгийн үнэлгээ хөрөнгө хураах шийдвэрт заасан үнэд хүрэхгүй бол прокурор нь мөн Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 111i дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт зааснаар хөрөнгө хураалгаж буй этгээдийн дампуурлын тухай хүсэлт гарган энэ ажиллагааны хүрээнд дутуу хэсгийг хувиарлан төлүүлэх боломжтой.¹⁶

Тус улсын Эрүүгийн хуулийн 73 дугаар зүйл нь хөрөнгө хураах хууль зүйн үндэслэлийг тодорхойлсон гол зохицуулалт бөгөөд **гэмт хэрэг үйлдэж олсон** хөрөнгө орлогыг хураах тухай ойлголтоос **хууль бусаар олж авсан** (хууль бус үйлдлээр) хөрөнгө орлого буюу зүй бусаар олж авсан гэх ойлголт болгон өөрчилсөн нь тухайн хууль бус буюу зүй бус үйлдэл олж авсан хөрөнгө орлогын хоорондын шалтгаан холбоо нь илүү тодорхой ойлгомжтой болсон гэж үзэж болох юм. Тиймээс гэмт хэргийн аль ч үе шатанд буруутай этгээд, гэмт хэргийг оролцогч болон гуравдагч этгээдээс энэхүү гэмт хэргийн бүрэлдэхүүн бий болсон үндэслэлээр шууд, шууд бусаар олж авсан хууль бус хөрөнгө, орлого, ашгийг хураах боломжтой байдаг байна.¹⁷

73а дугаар зүйл. Хураах хөрөнгийн хүрээ

(1) Гэмт хэрэг үйлдэгч болон оролцогч нь бусад хууль бусаар эсхүл хууль бус үйлдэлийн төлөө эд зүйл олж авсан бол шүүх түүнийг хураах тухай шийдвэр гаргана.

¹⁴ ХБНГУ-ын Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хууль.

<https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/index.html>.

<https://world.moleg.go.kr>.

¹⁵ ХБНГУ-ын Эрүүгийн хууль.

https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/___459h.html .

¹⁶ https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/___111i.html.

<https://world.moleg.go.kr/> .

¹⁷ 강지현, 몰수제도에 관한 비교연구, 『법학논총』, 제38권 제3호, 89면.BT-18/9525, S 55 f.

- (2) Хэрэв гэмт хэрэг үйлдэгч эсвэл оролцогч нь энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан хураах шийдвэр гарахаас өмнө өөр хууль бус үйлдлийн улмаас олж авсан хөрөнгийг нь хураахаар бол шүүх нь өмнө гарсан шийдвэрийг харгалзан үзнэ.

Энэхүү зүйлд Эрүүгийн хуульд нэмэлт өөрчлөлт орохоос өмнө зохион байгуулалттай гэмт хэрэг болон бизнес, арилжааны үйл ажиллагааны хүрээнд хязгаарлан зохицуулж байсан бол хуульд нэмэлт өөрчлөлт орсноор энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт зааснаар тухайн этгээдийн холбогдсон хэргийн хүрээнд зайлшгүй хураах шаардлагатай хууль бусаар олж авсан хөрөнгөөс гадна бусад хууль бусаар олж авсан хөрөнгийг хүртэл хураах боломжтой эрх зүйн орчинг бий болгосон байна. Өөрөөр хэлбэл тодорхой хууль бус үйлдлийн улмаас олж авсан хөрөнгө орлогын талаар шалгах явцад гэмт хэрэг үйлдэж олсон эсэх нь хууль зүйн хувьд нотлогдоогүй боловч хууль бус байдлаар тухайн хөрөнгийг олж авсан болох нь тодорхой байх тохиолдолд тухайн хөрөнгийг хураах тухай шийдвэр гаргаж болохоор байгаа юм.

73d дугаар зүйл.

- (1) Хууль бусаар олж авсан зүйлийн үнэлгээг тодорхойлохдоо гэмт хэрэг үйлдэгч, оролцогч эсвэл бусад этгээдийн зардлыг хасаж тооцно. Гэхдээ гэмт хэргийг үйлдэх эсвэл бэлтгэхэд зарцуулсан эсвэл ашигласан зардлуудыг хасахгүй.
- (2) Хасах шаардлагатай зардлын үнийг оролцуулан олж авсан хөрөнгийн хэмжээ үнэ цэнийг тодорхойлж болно.

Энэ зүйлд гэмт хэрэг үйлдэгч болон оролцогч нь хууль бусаар эд зүйл олж авахдаа зарцуулсан зардлыг хэрхэх талаар зохицуулсан байх бөгөөд тухайн зардлыг хууль бусаар олж авсан хөрөнгөөс суутгаж тооцохгүй. Харин зардал нь хууль зүйн хувьд хүлээн зөвшөөрөгдөхөөр байна гэж үзвэл харгалзан үзэж болохоор зохицуулсан байна. Өөрөөр хэлбэл хууль бусаар олж авсан бүх хөрөнгийг Эрүүгийн хуулийн 73 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг зааснаар хураах бөгөөд мөн хуулийн 73d дугаар зүйлд зааснаар хууль ёсны зардал мөн эсэхийг тогтоох шаардлага бий болдог байна.

76a дугаар зүйл. Хөрөнгө хураах

- (1) Хүнийг эрүүгийн хариуцлагад татах, гэм буруутайд тооцох боломжгүй тохиолдолд шүүх хуульд заасан бусад үндэслэл байвал хөрөнгө хураах тухай шийдвэр гаргах эсхүл устгах тухай шийдвэр гаргана. Шүүх энэ зүйлд заасан үндэслэл байвал зөвхөн хөрөнгө хураах тухай шийдвэр гаргаж болно. Гомдол гаргасан, эрх шилжүүлсэн, яллах тухай хүсэлт гаргаагүй эсхүл энэ талаар шүүхийн хүчин төгөлдөр шийдвэр байгаа бол хөрөнгө хураах тухай шийдвэр гаргахгүй.
- (2) 73 дугаар зүйл, 73b дугаар зүйл, 73c дугаар зүйлд заасан үндэслэлээр хэргийн хөөн хэлэлцэх хугацаа дууссан тохиолдолд ч зөвхөн хууль бус хөрөнгө орлогыг хураах тухай шийдвэр болон хууль бус хөрөнгө орлоготой дүйцэх мөнгөн хөрөнгийг хурааж болно.

- (3) Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэг нь шүүхээс эрүүгийн хариуцлагаас чөлөөлсөн эсхүл прокурор болон шүүх өөрийн эрх мэдлийн хүрээнд эсхүл прокурор шүүх хуульд заасан үндэслэлээр эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг түдгэлзүүлсэн тохиолдолд мөн үйлчилнэ.

Энэ хуулийн 3 дахь хэсэгт заасан хууль бус үйлдлийн улмаас олж авсан эд хөрөнгийг эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад битүүмжилэгдсэн хөрөнгийн өмчлөгчийг эрүүгийн хариуцлагад татах, гэм буруутайд тооцох боломжгүй болсон тохиолдолд ч зөвхөн хөрөнгө хураах тухай шийдвэр гаргаж болно. Эд хөрөнгө хураах тухай шийдвэр гарсанаар эд хөрөнгийн өмчлөгчийн эрх дуусгавар болж төрийн өмчлөх эрх үүссэн гэж үзнэ. Энэ тохиолдолд энэ хуулийн 75 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийг дагаж мөрдөнө.

3. Төрийн албан хаагчийн гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө орлогыг хураах тухай эрх зүйн зохицуулалт

1) Бүгд Найрамдах Солонгос Улс.

I. Шүүхийн шийдвэргүйгээр хөрөнгө хураахтай холбоотой Эрүүгийн хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл

а) Хэрэгцээ шаардлага

Хууль бус орлого гэдгийг тогтоосон боловч буруутай этгээд оргон зайлсан, нас барсан, хөөн хэлэлцэх хугацаа дуусгавар болсон зэрэг шалтгаануудаар гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдийн гэм бурууг шүүхээр тогтоож ял оноох боломжгүй нөхцөл байдал бий болохоос гадна гэмт хэрэг үйлдсэн олсон хууль бус хөрөнгийг эргэн төлүүлэх, хураахтай холбоотой бие даасан хууль эрх зүй орчин бий болгох шаардлагатай гэж үзсэн байна. Өөрөр хэлбэл хууль бус хөрөнгийг хураах нь зөвхөн гэм бурууг нь тогтоосон шүүхийн шийдвэрийн дагуу явагдах ёстой гэсэн эрүүгийн эрх зүйн үндсэн зарчмын дагуу буюу гэмт хэрэг үйлдсэн гэм буруутай үйлдлийн гэм буруугийн байдлыг шалган тогтоож тухайн гэм буруутай үйлдлийн улмаас хууль бусаар эд хөрөнгө олж авсан байхыг шаарддаг тул бие даасан хөрөнгө хураах тухай зохицуулалт бий болгох нь зөв гэжээ. Тус улсын хувьд Үндсэн хуулийн үзэл баримтлалын эсрэг гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд нас барсан, авлигын гэмт хэрэг үйлдсэн, тухайн гэмт хэргийг үйлдэж олсон хөрөнгө орлогыг нуун дарагдуулсан гэмт хэргийн хөөн хэлэлцэх хугацаа дуусгавар болсон боловч энэхүү гэмт хэргийг үйлдэж хууль бусаар эд хөрөнгө олж авсан тухай хангалттай нотлох баримт байх боловч үүнийг хураах, буцаан авах, нөхөн төлүүлэх эрх зүйн орчин дутмаг байгаа нь асуудал дагуулж байна.

НҮБ-ын Авлигын эсрэг конвенцид(UNCAC) болон Санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах байгууллага(FATF) зэрэг олон улсын байгууллагуудаас гэм бурууг шүүхээр шийдвэрлэх боломжгүй тохиолдолд хууль бус хөрөнгө орлогыг хураах эрх зүйн орчинг бий болгохыг зөвлөсөн байдаг. Гэвч БНСУ-д хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа хуулийн хүрээнд эд хөрөнгө хураах нь зөвхөн нэмэгдэл ял байхаар зохицуулсан тул үндсэн ял шийтгэсэн шүүхийн шийдвэргүй тохиолдолд хөрөнгө хураах боломжгүй байна. Мөн эд хөрөнгө хураах шийдвэрийн дагуу хураагдах эд хөрөнгийг гуравдагч этгээдэд шилжүүлсэн тохиолдолд тухайн эд хөрөнгийг мэдсээр байж шилжүүлэн авсан тохиолдолд л буцаан авч нөхөн төлүүлэх боломжтой бөгөөд хураагдах ёстой гэдгийг мэдэлгүй шилжүүлсэн авсан хэмээн мэдүүлсэн бол хураах, буцаан авах, нөхөн төлүүлэх боломжгүй эрх зүйн үйлчилж байна. БНСУ-ын Ерөнхийлөгч асан Чон Дү Хань өөрийн хууль бусаар олж авсан хөрөнгийг гэр бүлийн гишүүд болон бусад этгээдэд шилжүүлсэн нь тогтоогдсон боловч хүлээн авсан этгээдүүд тухайн эд хөрөнгийг хууль бус гэдгийг мэдсээр байж хүлээж авсан талаар нотлож чадаагүй тул тухайн эд хөрөнгийг буцаан авч нөхөн төлүүлж чадаагүй бөгөөд энэ хооронд Ерөнхийлөгч асан Чон Дү Хан нас барсан бөгөөд үүнээс үүдэн хөрөнгө хураах ажиллагаа цааш үргэлжлэх боломжгүй болсон байна.

Мөн Ерөнхийлөгч асан Ну Тэ Ү нас барсны дараа өөрийн гэр бүлийн гишүүдэд бэлэглэсэн болон өв залгамжлуулсан эд хөрөнгө нь хууль бус хөрөнгө болох нь илэрч байгаа энэ үед бие даасан хөрөнгө хураах эрх зүйн тогтолцоог бий болгоод ч тухайн хөрөнгийг хүлээн авсан гэр бүлийн гишүүд хүлээн авсан эд хөрөнгийг хууль бус гэдгийг мэдсээр байж авсан гэдгийг нотолж чадахгүй бол хураах, буцаан авах, нөхөн төлүүлэх боломж хязгаарлагдмал эрх зүйн орчинтой байна.

Тиймээс гэмт хэрэг үйлдэж олсон хууль бус орлогын талаар шүүхийн шийдвэр гараагүй ч тухайн эд хөрөнгийг хураах боломжтой бие даасан эд хөрөнгө хураах хуулийн зохицуулалт бий болгож гуравдагч этгээдэд өв залгамжлуулсан, бэлэглэсэн, гэрээсэлсэн хөрөнгийн хууль бус эсэхийг мэдсэнээс үл хамааран хураах, нөхөн төлүүлэх эрх зүйн орчинг бий болгож хууль бус хөрөнгө орлогыг зайлшгүй буцаан авч иргэдийн хуульд итгэх итгэлийг сэргээхэд энэхүү нэмэлт өөрчлөлтийн зорилго оршино.

b) Эрүүгийн хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл

Эрүүгийн хуулийн зарим хэсгийг дараах байдлаар өөрчлөн найруулна.

41 дүгээр зүйлийн 9 дэх хэсгийг хүчингүй болгоно.

48 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийг 48.4 болгон өөрчилж 48.3 дахь хэсгийг дараах байдлаар нэмж өөрчилнө.

48.3. Энэ зүйлийн 1,2 дахь хэсэгт заасан хураах эд хөрөнгийг өв залгамжлал, бэлэглэл, гэрээслэлээр бусад этгээдэд шилжүүлсэн тохиолдолд түүнийг хүлээн

авсан хүн хууль бус эд хөрөнгө гэдгийг мэдээгүй байх нь эд хөрөнгө хураахад саад болохгүй.

49 дугаар зүйлийг дараах байдлаар өөрчлөн найруулна.

49 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг

Энэ хууль болон бусад хуульд зааснаар эд хөрөнгө хураахад доор дурьдсан аль нэг шалтгаанаар эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа явуулж болохгүй нөхцөл байдал бий болсон нь хөрөнгө хураахад саад болохгүй.

1. Яллахаас татгалзсан бол
2. Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд нас барсан бол
3. Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд өршөөлд хамрагдсан бол
4. Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд гадаад улсад байгаа эсхүл хаана байгаа нь тогтоогтоогүй үндэслэлээр хэргийг түдгэлзүүлсэн бол
5. Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд хэн болох нь тогтоогдоогүй боловч хураах эд хөрөнгө тодорхой болсон бол
6. Хөөн хэлэлцэх хугацаа дууссан бол

49 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг

Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт зааснаар хураах эд хөрөнгийг хураах боломжгүй бол нөхөн төлүүлнэ.

Хүчин төгөлдөр Эрүүгийн хууль	Хуулийн төсөл
41 дүгээр зүйл. Ялын төрөл(1-9) 1.Цаазлах 2.Хорих 9. Эд хөрөнгө хураах ○ <u>41.9 дэх хэсгийг хүчингүй болгох</u> 48 дугаар зүйл. Хураах эд хөрөнгө ба нөхөн төлүүлэх 48 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг Гэмт хэрэг үйлдсэн хүний өмчлөлд байгаа эсхүл гэмт хэрэг үйлдсэн хүнээс бусад хүн хууль бус эд хөрөнгө гэдгийг мэдсээр байж авсан бол тухайн хөрөнгийг бүгдийг эсхүл зарим хэсгийг хурааж болно. 1. Гэмт хэрэг үйлдэхэд ашигласан эсхүл ашиглуулахаар бэлдсэн эд зүйл 2. Гэмт хэрэг үйлдэж олж авсан эд зүйл	41 дүгээр зүйл. Ялын төрөл(1-8) 1.Цаазлах 2. Хорих . . . 8. 48 дугаар зүйл. Хураах эд хөрөнгө ба нөхөн төлүүлэх 48 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийг дараах байдлаар нэмэлт өөрчлөлт оруулна. <u>Энэ зүйлийн 1.2 дахь хэсэгт заасан хураах эд хөрөнгийг өв залгамжлал, бэлэглэл, гэрээслэлээр бусад этгээдэд шилжүүлсэн тохиолдолд түүнийг хүлээн авсан хүн хууль бус эд хөрөнгө гэдгийг мэдээгүй байх нь эд хөрөнгө хураахад</u>

3. Энэ зүйлийн 1,2 дахь хэсэгт заасны хариуд олж авсан эд зүйл ○ <u>Энэ зүйлийн 3 дахь хэсгийг 4 дэх хэсэг болгон өөрчлөх</u> 49 дүгээр зүйл. Эд хөрөнгө хураах нэмэгдэл ял Эд хөрөнгө хураах ялыг нэмэгдэл ялаар хэрэглэнэ. Гэм буруутайг нь тогтоогүй боловч эд хөрөнгө хураах үндэслэл байвал зөвхөн хөрөнгө хураахаар шүүх шийдвэрлэж болно.	<u>саад болохгүй.</u> 49 дүгээр зүйл. Эд хөрөнгө хураах, нөхөн төлүүлэх <u>49 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг</u> <u>Энэ хууль болон бусад хуульд зааснаар эд хөрөнгө хураахад доор дурьдсан аль нэг шалтгаанаар эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа явуулж болохгүй нөхцөл байдал бий болсон нь хөрөнгө хураахад саад болохгүй.</u> 7. <u>Яллахаас татгалзсан бол</u> 8. <u>Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд нас барсан бол</u> 9. <u>Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд өршөөлд хамрагдсан бол</u> 10. <u>Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд гадаад улсад байгаа эсхүл хаана байгаа нь тогтоогтоогүй үндэслэлээр хэргийг түдгэлзүүлсэн бол</u> 11. <u>Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд хэн болох нь тогтоогдоогүй боловч хураах эд хөрөнгө тодорхой болсон бол</u> 12. <u>Хөөн хэлэлцэх хугацаа дууссан бол</u> <u>49 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг</u> <u>Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт зааснаар хураах эд хөрөнгийг хураах боломжгүй бол нөхөн төлүүлнэ.</u>
---	---

II. Төрийн албан хаагчийн гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг хураах тухай хууль

а) Хэрэгцээ шаардлага

БНСУ-ын тухайд 1995 онд төрийн хаагчийн гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг олж тогтоон хураан авахтай хобоотой эрх зүйн орчныг бүрдүүлэн авлигын гэмт хэргийн шалтгаан нөхцөлийг арилгах зорилгоор **“Төрийн албан хаагчийн гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг хураах тухай хууль”**-ийг батлан гаргасан байна.

БНСУ-ын Эрүүгийн хуульд эд хөрөнгө хураах болон нөхөн төлүүлэхтэй холбоотой зохицуулалтыг хуульчилсан байна. Гэвч хөрөнгө хураах ялын хувьд нэмэгдэл ял¹⁸ хэлбэрээр оногдуулахаар зохицуулсан байх бөгөөд нөхөн төлүүлэх нь мөн нэмэгдэл ялын хэлбэрийг агуулна гэж тус улсын шүүх дүгнэсэн¹⁹ байна. Тус улсын Эрүүгийн хуулийн 49 дүгээр зүйлд “Гэм буруутайг нь тогтоогүй боловч эд хөрөнгө хураах үндэслэл байвал зөвхөн хөрөнгө хураахаар шүүх шийдвэрлэж болно” гэж зохицуулсан боловч энэ нь эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа нь хэрэгт авагдсан нотлох баримтын хүрээнд явагдах тухай зарчмын эсрэг байж болох тул үндсэн ялын хүрээнд гэм буруу нь нотлогдоогүй байхад гэм буруугийн тухай шүүх дүгнэж үндсэн ялыг оноолгүй эд хөрөнгө хураах болон нөхөн төлүүлэхтэй холбоотой шийдвэр гаргах нь энэхүү зарчимд харшилна гэж үзэж болох юм.²⁰ Тус улсын Эрүүгийн хуульд зааснаар эд хөрөнгө хураах болон нөхөн төлүүлэх нэмэгдэл ял нь *нэмэгдэл ялын зайлшгүй шинж, нэмэгдэл ялын бие даасан бус шинж, нэмэгдэл ялын хязгаарлагдмал шинж*(хураах эд хөрөнгийн хувьд)-ийг агуулсан ойлголтыг агуулдаг байна.²¹

1993 онд БНСУ-ын Ерөнхийлөгчийн сонгуульд ялалт байгуулсан Ким Ён Сам авлигын эсрэг хүчтэй бодлого хэргжүүлсэн эхэлсэн байна. Гэтэл 1994 онд БНСУ-д Эрүүгийн хуульд заасан эд хөрөнгө хураах ялын хураах эд хөрөнгөд тавьсан хязгаарлалттай холбоотой нийгмийн шүүмжлэлийг дагуулсан авлигын хэрэг ил болсон байдаг. Энэхүү хэрэг нь татварын байцаагчид үгсэн хуйвалдан авлига авч байсан төдийгүй авлигад авсан эд хөрөнгөөр дахин хөрөнгө оруулалт хийж анх авсан эд хөрөнгийн хэмжээ хэддахин өсгөж байсан нь ил болсон байдаг. Энэ хэрэг нийт 59 төрийн албан хаагч холбогдон шалгагдсан байна. Гэтэл тухайн үед хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан Эрүүгийн хуульд заасан авлигад шууд авсан эд хөрөнгийг хураан авах боломжтой байсан боловч авлигад авсан мөнгөн хөрөнгөөр дахин хөрөнгө оруулалт хийн түүнээс бий болсон шууд бус хөрөнгө орлогыг хураан авах нөхөн төлүүлэх эрх зүйн орчин бүрдээгүй байсан нь асуудал дагуулсан байна. Энэхүү гэмт хэрэгт холбогдсон нэгэн төрийн албан хаагчийн хувьд 1972 онд татварын байгууллагад ажилд орсон цагаас хойш гэр бүлийн гишүүдийн нэр дээр үл хөдлөх хөрөнгүүдийг худалдан авсан байх бөгөөд энэхүү хөрөнгийн үнэ цэнэ нь 1994 он гэхэд хэд дахин өссөн байх бөгөөд энэ нь тухайн үед авлигад авсан мөнгөөр худалдан авсан хөрөнгө байх бөгөөд авсан авлигын зүйлтэй нь харьцуулах аргагүй хэмжээгээр өссөн гэж үзэж болохоор байгаа юм.²²

¹⁸ БНСУ-ын Эрүүгийн хуулийн 49 дугаар зүйл. Эд хөрөнгө хураах ялыг нэмэгдэл ялаар хэрэглэнэ. Гэм буруутайг нь тогтоогүй боловч эд хөрөнгө хураах үндэслэл байвал зөвхөн хөрөнгө хураахаар шүүх шийдвэрлэж болно. <https://www.law.go.kr/lsInfoP.do?lsiSeq=253323&efYd=20240209#J49:0>

¹⁹ 대법원 1980.12.9. 선고80도584 판결.

²⁰ 대법원 2010.5.13. 선고2009도11732판결.

²¹ 김정환, 공무원범죄물수법의 운영현황과 개선방향, 한국비교형사법학회, 비교형사법연구, 제20권 제3호, 2018.10, 31면.

²² 김정환, 공무원범죄물수법의 운영현황과 개선방향, 한국비교형사법학회, 비교형사법연구, 제20권

b) Хураах хөрөнгө

Үүнийг дагаад төрийн албан хаагч хахууль авах гэмт үйлдэж олсон эд хөрөнгө, орлогыг хураахтай холбоотой хууль эрх зүйн орчныг сайжруулах зорилгоор 1995 онд **“Төрийн албан хаагчийн гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг хураах тухай хууль”**-ийг батлан гаргасан байна. Энэхүү хууль батлагдсанаар төрийн албан хаагчийн үйлдсэн хахууль авах гэмт хэрэгт хүндрүүлэх нөхцөлтэйгаар ял оноох тухай хууль буюу **Зарим төрлийн гэмт хэрэгт хүндрүүлэх нөхцөлтэйгээр ял оноох тухай хууль**²³ болон төрийн албан хаагчийн гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө орлогыг хураах болон нөхөн төлүүлэхтэй холбоотой үйлдлийг хүндрүүлсэн агуулга бүхий бие даасан хууль үйлчилж эхэлсэн байна.

“Төрийн албан хаагчийн гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг хураах тухай хууль” нь “хураах эд хөрөнгийн хүрээ”, “гуравдагч этгээдийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны оролцоо” зэргийг илүү өргөтгөсөн нэмэгдүүлсэн төдийгүй “хууль ёсны хөрөнгө эсэхийг өөрөө нотлох”, “хураах хөрөнгийг хадгалах, хамгаалах, битүүжлэх” тухай үндсэн дөрвөн агуулгыг дараах байдлаар тодорхойлсон хууль юм.²⁴

- a. Эрүүгийн хуульд заасан хураах хөрөнгийн хүрээг илүү өргөн хүрээнд зохицуулсан буюу зөвхөн хууль бусаар олж авсан хөрөнгө бус хууль бус хөрөнгөөс үүсэн хөрөнгө орлогыг хураах
- b. Хураах хөрөнгийн хүрээг өргөтгөснөөр хууль бус хөрөнгө гэдгийг нотлох ажиллагааны хүндрэлийг арилгах зорилгоор олж авсан хөрөнгө орлогыг хууль бусаар олж авсан гэж үзэх нөхцөл байдал тогтоогдсон тохиолдолд хууль ёсны гэдгийг нотолж чадаагүй бол хууль бусаар олж авсан гэж хөрөнгө орлогод тооцох
- c. Энэ хуульд зааснаар гуравдагч этгээдийн хөрөнгө орлогыг хураах бол гуравдагч этгээдийг хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцож эрхээ хамгаалуулах боломжоор хангах
- d. Эд хөрөнгө хураах нөхөн төлүүлэх ажиллагааг үр дүнтэй гүйцэтгэх зорилгоор яллах дүгнэлт үйлдэхээс өмнө болон дараа прокурорын хүсэлтээр болон шүүх өөрийн санаачилгаар эд хөрөнгө хураах нөхөн төлүүлэх зорилго бүхий эд хөрөнгө захиран зарцуулах эрхийг хязгаарласан битүүмжлэх захирамж гаргах

Гэвч энэхүү хуулийг боловсруулах үед мөнгө угаах гэмт хэрэг болон сэжигтэй гүйлгээний талаар банк санхүүгийн байгууллага хуулийн байгууллагад мэдэгдэхтэй холбоотой зохицуулалт болон гэмт хэргийн талаар мэдээлэгчийг хамгаалах эрх зүйн тогтолцоог бий болгох олон асуудлуудыг тухайн үед хуульчилж чадаагүй байна. Түүнчлэн эд хөрөнгө хураах ялыг нэмэгдэл ял байхаар зохицуулсан

제3호, 2018.10, 31면.

²³ Энэхүү хууль нь 1966.2.23-ны өдөр батлагдан мөн оны 3 дугаар сарын 26-ны өдрөөс хүчин төгөлдөр үйлчилж эхэлсэн. Тус хуульд БНСУ-ын Эрүүгийн хуульд заасан гэмт хэргүүдийг үйлдсэн тохиолдолд хүндрүүлэх үндэслэлүүдийг зохицуулсан байдаг.

<https://www.law.go.kr/IsInfoP.do?IsiSeq=252941&efYd=20240126#0000>

²⁴ <https://www.law.go.kr/IsInfoP.do?IsiSeq=215973&efYd=20210325#0000>

зохицуулалт хэвээр үлдсэн тул нас барсан болон хөөн хэлэлцэх хугацаа дуусгавар болсон тохиолдолд мөн эд хөрөнгө хураах боломжгүй байсан байна. Хууль батлагдан гарснаас хойш хэд хэдэн удаа нэмэлт өөрчлөлт орсон боловч анхаарал татахуйц агуулга бүхий нэмэлт өөрчлөлт 2013 онд орсон байна. 2013 оны 7 дугаар саын 12-ны орсон нэмэлт өөрчлөлтөөр **нэгдүгээрт**, *“Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдээс бусад этгээд тухайн хөрөнгийг хууль бусаар олж авсан эсхүл хууль бусаар олж авсан хөрөнгөөс бий болсон хөрөнгө гэдгийг мэдсээр байж тухай хөрөнгийг шилжүүлж авсан бол тухайн этгээдээр нөхөн төлүүлнэ”* гэж, **хоёрдугаарт**, *“Прокурор энэ хуульд заасан хөрөнгө хураах, нөхөн төлүүлэх ажиллагааны зорилгыг хэрэгжүүлэхэд зайлшгүй шаардлагатай гэж үзвэл гэмт хэрэг үйлдсэн буруутай этгээдээс бусад этгээдтэй холбоотой мэдээллийг холбогдох байгууллагаас гаргуулах эрхтэй”* байхаар нэмж зохицуулсан. Энэ нь прокурор хэрэгт холбогдсон этгээдээс бусад этгээдийн хувийн мэдээллийг тодруулах боломжгүй байсан хүндрэлийг энэхүү нэмэлт өөрчлөлтийн хүрээнд шийдвэрлэсэн байна. **Гуравдугаарт**, *“Төрийн албан хаагчийн үйлдсэн гэмт хэрэгтэй холбоотой эд хөрөнгө хураах, нөхөн төлүүлэх ажиллагааны хөөн хэлэлцэх хугацаа 10 жил”* байхаар нэмэлт өөрчлөлт оруулсан байна.

- с) Төрийн албан хаагчийн гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө орлогыг хураах тухай хуулийн орчуулга

ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧИЙН ГЭМТ ХЭРЭГ ҮЙЛДЭЖ ОЛСОН ХӨРӨНГӨ ОРЛОГЫГ ХУРААХ ТУХАЙ ХУУЛЬ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ: ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилго

Энэ хуулийн зорилго нь тодорхой төрийн албан хаагчийн гэмт хэрэг үйлдэж олсон хууль бус орлогыг олж илрүүлэх, буцаан авахтай холбоотой эд хөрөнгө хураах онцгой журмыг тогтоох замаар төрийн албаны авлигын шалтгааныг үндсээр нь арилгаж, авлиггүй төрийн албыг бий болгоход оршино.

2 дугаар зүйл. Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт (Энэ хуульд хэрэглэсэн дараахь нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно)

1. “Тодорхой төрийн албан хаагчийн үйлдсэн гэмт хэрэг” гэж дор дурдсан гэмт хэргийн аль нэгд заасан гэмт хэргийг хэлнэ.
 - а. Эрүүгийн хуулийн 129-132 дугаар зүйлд заасан гэмт хэрэг.

б. Санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн албан хаагчийн хариуцлагын тухай хуулийн 2 дугаар зүйлийн 1-2 дахь хэсэг, 4 дэх хэсэгт заасан албан хаагч(энэ зүйлийн 1-2 дахь хэсэгт заасан албан хаагчид туслах үүрэгтэйгээр санхүүгийн тайлангийн ажилд оролцож байгаа хүн хамаарна) заагдсан хүн төрийн сан эсхүл орон нутгийн засаг захиргаанд хохирол учрахыг мэдсээр байж өөрийн ажил үүрэгтэй холбогдуулан үйлдсэн Эрүүгийн хуулийн 355 дугаар зүйлд гэмт хэрэг.

в. Тодорхой төрлийн гэмт хэрэгт хүндрүүлэх нөхцөлтэйгээр ял оноох тухай хуулийн 2 дугаар зүйл, 5 дугаар зүйлд заасан гэмт хэрэг.

2. “Хууль бус орлого” гэж тодорхой төрийн албан хаагчийн гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгийг хэлнэ.
3. “Хууль бус орлогоос бий болсон хөрөнгө” гэдэг нь хууль бус орлогын үр дүнд олсон хөрөнгө, хууль бус орлогын хөлсөөр олсон хөрөнгө, эдгээр хөрөнгийн хөлсөөр олсон хөрөнгө, хууль бус орлогын хэлбэр өөрчлөгдөх юмуу хувирснаас бий болсон хөрөнгийг(хууль бус орлого хууль ёсны хөрөнгөтэй нийлж, хувирч, өссөн тохиолдолд хууль бус орлогоос бий болсон хэсгээр хязгаарлана) хэлнэ.
4. “Хууль бус хөрөнгө” гэж нь хууль бус орлого болон хууль бус орлогоос бий болсон хөрөнгийг хэлнэ.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ: ХӨРӨНГӨ ХУРААХ ХҮРЭЭ, НӨХЦӨЛИЙН ОНЦГОЙ ЖУРАМ

3 дугаар зүйл. Хууль бус хөрөнгийг хураан авах

1. Хууль бус хөрөнгийг хураан авна.
2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу хураан авах ёстой хөрөнгийн хувьд өмч хөрөнгийн шинж чанар, ашиглалтын байдал, тухайн хөрөнгөтэй холбоотой бусад этгээдийн эрх, болон бусад нөхцөлийг харгалзан үзээд тухайн хөрөнгийг хураан авах нь зохимжгүй үзсэн тохиолдолд энэ зүйлийн 1 дэх хэсэг зааснаас үл хамааран хураан авахгүй байж болно.
3. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэг заасны дагуу хураан авах тохиолдолд Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 333 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсгийг хэрэглэхгүй.

4 дүгээр зүйл. Хууль бус хөрөнгөтэй нийлүүлсэн хөрөнгийг хураан авах

Хууль бус хөрөнгө хууль ёсны хөрөнгөтэй нийлсэн тохиолдолд 3 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу хууль бус хөрөнгийг хураан авахдаа нийлсэн хөрөнгө (цаашид "холимог хөрөнгө" гэх)-с хууль бус хэсгийг хураан авна.

5 дугаар зүйл. Хураан авах нөхцөл

1. 3 дугаар зүйлд заасны дагуу хөрөнгө хураах тохиолдолд хууль бус хөрөнгө эсхүл холимог хөрөнгө нь гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдээс бусад этгээдэд шилжээгүй тохиолдолдыг ойлгоно. Гэвч 2 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "б" болон "в"-д заасан гэмт хэргээс Тодорхой төрлийн гэмт хэрэгт хүндрүүлэх нөхцөлтэйгээр ял оноох тухай хуулийн 5 дугаар зүйлд заасан гэмт хэргүүдийн хувьд хууль бус хөрөнгө эсвэл холимог өмч хөрөнгө нь төр эсвэл орон нутгийн өмчид хамаарах тохиолдол болон бусад этгээд гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө гэдгийг мэдсээр байж гэмт этгээдээс уг хууль бус хөрөнгө, холимог хөрөнгийг худалдан авсан тохиолдолд (хууль тогтоомжийн дагуу гүйцэтгэсэн үүргийн гүйцэтгэлийн дагуу хүлээн авсан хөрөнгө болон гэрээ байгуулах үед тухайн гэрээний зүйл болох хөрөнгө хууль бус хөрөнгө, холимог хөрөнгөөс бий болсон тухай мэдээлгүй үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах замаар хүлээн авсан тухайн хөрөнгийг хүлээн авсан тохиолдол хамаарахгүй) хууль бус хөрөнгө, холимог хөрөнгө гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдээс бусад этгээдэд шилжсэн тохиолдолд тухайн хөрөнгийг хураан авна.
2. 3 дугаар зүйлд заасны дагуу хураах хөрөнгийн дээр газар ашиглах эрх, барьцааны эрх эсвэл бусад эрх байх тохиолдолд, гэмт хэрэг үйлдэгдэхээс өмнө гэмт этгээдээс бусад этгээд уг эрхийг шилжүүлэн авсан эсхүл гэмт хэрэг үйлдэх замаар эрх шилжүүлж авсныг мэдэлгүй уг эрхийг шилжүүлж авсан бол тухайн эрх хүчин төгөлдөр байна.

6 дугаар зүйл. Нөхөн төлүүлэх

Хууль бус хөрөнгийг хураах боломжгүй эсхүл 3 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн дагуу хураан аваагүй тохиолдолд тухайн хөрөнгийн үнийг гэмт этгээдээр нөхөн төлүүлнэ.

7 дугаар зүйл. Хууль бус хөрөнгийг нотлох

Төрийн албан хаагчийн гэмт хэрэг үйлдлийн дараа олж авсан хөрөнгө нь тухайн үед түүний өмч хөрөнгийн нөхцөл байдал болон хууль ёсны орлого, зарлагатай харьцуулахад илт өндөр байх уг хөрөнгийг олж авахад хууль бус орлого болон хөрөнгийг олж авсан хугацаа зэрэг бүхий л нөхцөлийг харгалзан үзэхэд тухайн өмч хөрөнгө нь албан тушаалтны гэмт хэргийн улмаас олсон хууль бус орлогоор бүрдсэн байх боломжит нөхцөл байдал байгаа бол, тухайн төрийн албан хаагчийн гэмт хэргийн улмаас олсон хууль бус орлого нь уг хөрөнгийг олж авахад ашиглагдсан гэж үзэж болно.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ: ХӨРӨНГӨ ХУРААХ ТУСГАЙ ЖУРАМ

8 дугаар зүйл. Гуравдагч этгээдийн хөрөнгийн эрх

Өмчлөх эрх бүхий газар дээрх газар эзэмших эрх, барьцааны эрх, бусад эрх бүхий эд хөрөнгийг хураах тохиолдолд хөрөнгө хураах шийдвэр гаргахын зэрэгцээ 5 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн дагуу тухайн газрын эрхийг хэвээр шүүх хэвээр үлдээх тухай шийдвэр гаргах тохиолдолд уг шийдвэрийн агуулгад үндэслэлийг заавал дурьдах ёстой.

9 дүгээр зүйл. Хураагдсан эд хөрөнгийг захиран зарцуулах

1. Хураагдсан эд хөрөнгийг прокурор захиран зарцуулна.
2. Прокурор хөрөнгө хураах шийдвэр хүчин төгөлдөр болсон тохиодолд, тухайн хөрөнгөөр үүргийн гүйцэтгэл хангуулах үүрэг гүйцэтгэгчид хөрөнгө хураах шийдвэрийн хуулбарыг илгээж, шийдвэрийн агуулгыг мэдэгдэнэ.

9-2 дугаар зүйл. Хууль бус хөрөнгийг нөхөн төлүүлэх

6 дугаар зүйлд заасанаар гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдээс бусад этгээд тухайн хөрөнгийг хууль бусаар олж авсан эсхүл хууль бусаар олж авсан хөрөнгөөс бий болсон хөрөнгө гэдгийг мэдсээр байж тухай хөрөнгийг шилжүүлж авсан бол тухайн этгээдээр нөхөн төлүүлнэ.

9-3 дугаар зүйл. Хөрөнгө хураах, нөхөн төлүүлэх ажиллагаан дахь прокурорын шийдвэр

1. Прокурор энэ хуульд заасан хөрөнгө хураах, нөхөн төлүүлэх ажиллагааны зорилгыг хэрэгжүүлэхэд зайлшгүй шаардлагатай гэж үзвэл дараах арга хэмжээ авч болно. Гэмт үйлдсэн буруутай этгээдээс бусад этгээдтэй холбоотойгоор 4,5 дахь хэсэгт заасан арга хэмжээг авах тохиолдолд 3 дахь хэсэгт заасны дагуу шүүхийн зөвшөөрөлтэйгээр гүйцэтгэнэ.
 - 1) Холбогдох этгээдийг дуудан ирүүлэх, ирэхийг шаардах, мэдүүлэг авах
 - 2) Баримт бичиг болон бусад эд хөрөнгийн өмчлөгч, хадгалагч, эзэмшигчээс хүлээлгэн өгөхийг шаардах
 - 3) "Санхүүгийн мэдээллийн тухай хууль"-ийн 10 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу санхүүгийн мэдээллийг авах хүсэлт гаргах
 - 4) "Татварын ерөнхий хуулийн" 81-13 дугаар зүйлийн дагуу татварын мэдээллийг авах хүсэлт гаргах
 - 5) "Санхүүгийн нууцлалын тухай хууль"-ийн 4 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу санхүүгийн мэдээлэл, баримт материалыг авах хүсэлт гаргах
 - 6) Төрийн байгууллага, бусад байгууллагуудаас мэдээлэл авах хүсэлт гаргах, шаардлагатай тайлангуудыг авах
2. 1 дэх хэсэгт дагуу гаргасан хүсэлтийг холбогдох байгууллага өөр хуульд заасныг үндэслэл болгон татгалзах эрхгүй.
3. Прокурор энэ хуульд заасны дагуу хөрөнгө хураах, нөхөн төлүүлэх ажиллагааг хэрэгжүүлэхдээ шаардлагатай гэж үзвэл, орон нутгийн шүүхийн

шүүгчид хандан түүний олгосон зөвшөөрлийн дагуу үзлэг, нэгжлэг хийх эд зүйл хураах, хайх, шалгах ажиллагааг гүйцэтгэж болно.

9-4-р зүйл Хөрөнгө хураах, нөхөн төлүүлэх хөөн хэлэлцэх хугацаа

Төрийн албан хаагчийн үйлдсэн гэмт хэрэгтэй холбоотой хураах, нөхөн төлүүлэх ажиллагааны хөөн хэлэлцэх хугацаа нь Эрүүгийн хуулийн 78 дугаар зүйлээс үл хамааран 10 жил байна.

10-р зүйл Хөрөнгө хураах шийдвэрийн дагуу бүртгэл

Хөрөнгийн эрхийг шилжүүлэхдээ бүртгэл эсвэл бусад бүртгэлийг (цаашид "бүртгэл" гэх) шаарддаг эд хөрөнгийг шүүхийн хөрөнгө хураах шийдвэрийн дагуу хөрөнгийн эрхийг шилжүүлэх ба мөн шийдвэрийн дагуу өмнөх бүртгэлийг хүчингүй болсонд тооцох бөгөөд дор дурьдсан тохиолдлыг мөн бүртгэл хүчингүй болсон гэж үзнэ .

1. Хөрөнгө хурааснаар хүчин төгөлдөр бус болсон эрхийн шилжилттэй холбоотой бүртгэл эсхэл эрх дуусгавар болсноор эрх шилжүүлж авсан бүртгэл байгаа тохиолдолд
2. Хөрөнгө хураахтай холбоотойгоор 5 дугаар бүлгийн 1 дүгээр хэсэгт заасны дагуу хураалтыг баталгаажуулах шийдвэр эсвэл дагалдах хамгаалалтын шийдвэртэй холбоотой бүртгэл байгаа тохиолдолд

11 дүгээр зүйл. Эрүүгийн хэрэгт хилсээр шийтгүүлж шүүхээр гэм буруугүй нь тогтоогдсон этгээдэд олгох нөхөн төлбөрийн тусгай журам

Өр төлбөртэй холбоотой хөрөнгө хураах шийдвэрийн биелэлтийг " Эрүүгийн хэрэгт хилсээр шийтгүүлж шүүхээр гэм буруугүй нь тогтоогдсон этгээдэд олгох нөхөн төлбөр ба нэр төрийг сэргээх тухай хууль"-д заасны дагуу нөхөн төлбөртэй холбогдуулан уг хуулийн 5 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсгийг дагаж мөрдөнө.

12 дугаар зүйл. Хураагдсан эд хөрөнгийг захиран зарцуулах тусгай журам

1. 2 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "б"-д заасан гэмт хэрэг эсхүл тус хэгийн "в"-д зааснаас Тодорхой төрлийн гэмт хэрэгт хүндрүүлэх нөхцөлөөр ял оноох тухай хуулийн 5 дугаар зүйлд заасан гэмт хэрэгтэй холбогдуулан хөрөнгө хураах болон нөхөн төлүүлэх тухай шүүхийн шийдвэр хүчин төгөлдөр болсон тохиолдолд хохирсон төрийн санхүүгийн захирагч болон орон нутгийн засаг захиргаа нь улсаас хохирлын хэмжээтэй тэнцэх хэмжээний төлбөрийг шаардаж болно.
2. 1 дэх хэсэгт заасан шаардлага үндэслэлтэй байна гэж үзвэл гэмт хэргийн үйлдэж олсон хууль бус хөрөнгийг хураасан эсхүл нөхөн төлүүлсэн хөрөнгөөс улсын санд шилжсэн хэмжээтэй уялдуулан хохирлын хэмжээтэй тэнцэх төлбөрийг хохирсон талд шилжүүлнэ.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ: ГУРАВДАГЧ ЭТГЭЭД ОРОЛЦОХ ТУСГАЙ ЖУРАМ

13 дугаар зүйл. Мэдэгдэл

Прокурор холбогдох хуульд заасны дагуу бусад этгээдийн (улс болон орон нутгийн засаг захиргаанаас бусад этгээд) эд хөрөнгө, газар ашиглах эрх, барьцааны эрх, эсвэл бусад эрхийг хураах шаардлагатай гэж үзвэл, тухайн эд хөрөнгийг өмчлөгч болон тухайн эд хөрөнгийн дээр газар ашиглах эрх, барьцааны эрх эсхүл бусад эрхтэй этгээдэд (цаашид "гуравдагч этгээд" гэх) бичгээр дараах мэдээллийг мэдэгдэх ёстой:

- 1) Шүүгдэгчийн холбогдсон эрүүгийн хэргийг шүүж байгаа шүүх
 - 2) Шүүгдэгчид холбогдох эрүүгийн хэрэг, шүүгдэгчийн нэр
 - 3) Хураагдах эд хөрөнгийн нэр, тоо хэмжээ, болон уг эд хөрөнгийг тодорхойлох бусад мэдээлэл
 - 4) Хөрөнгө хураах үндэслэл шаардлага
 - 5) Шүүгдэгчийг шүүх эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцох хүсэлт гаргах боломжтой тухай
 - 6) Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцох хүсэлт гаргах боломжтой хугацаа
 - 7) Шүүгдэгчийг шүүх эрүүгийн хэргийн шүүх хурлын тов тогтоосон бол шүүх хурлын тов
2. Прокурор гуравдагч этгээдийг олж тогтоох боломжгүй эсхүл бусад шалтгаанаар 1 дэх хэсэгт заасан мэдэгдлийг хүргүүлэх боломжгүй бол холбогдох мэдээллийг улсын албан ёсны мэдээллийн хэрэгсэл болон өдөр тутмын сонинд нийтлэх, Прокурорын байгууллага эсвэл Төрийн өндөр албан тушаалтны гэмт хэргийг мөрдөх газрын зарлалын самбарт 14 хоногийн турш байршуулна.
3. Прокурор 1, 2 дахь хэсэгт заасны дагуу мэдэгдэл эсвэл зарлал гаргасан бол энэ тухай баримтыг шүүхэд хүргүүлнэ.

14 дүгээр зүйл. Оролцох журам

1. Хураагдах магадлалтай эд хөрөнгийг өмчлөгч, эзэмшигч болох гуравдагч этгээд анхан шатны шүүх хуралдаан болохоос өмнө шүүх хуралдаанд оролцох тухай хүсэлтээ тухайн шүүхэд бичгээр гаргаж болно. Гэвч 13 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг эсхүл 2 дахь хэсэгт заасны дагуу мэдэгдэл эсвэл зарлал гаргасан бол мэдэгдэл эсхүл зарлал гаргаснаас хойш 14 хоногийн дотор хүсэлт гаргаж болно.
2. Прокурор 13 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг эсхүл 2 дахь хэсэгт зааснаар мэдэгдэл эсхүл зарлал гаргасан шүүх нь тухайн эрүүгийн хэргийг шилжүүлсэнээр гуравдагч этгээд хэргийг хүлээн авсан шүүхэд хүсэлтээ гаргасан бол хэргийг шилжүүлсэн шүүхэд гаргасан хүсэлт хүчин төгөлдөр хэвээр байна.
3. Шүүх гуравдагч этгээдийн шүүх хуралдаанд */хэрэг хянах шийдвэрлэх ажиллагаанд/* оролцох хүсэлтийг хянаж үзээд дараах тохиолдлуудын аль нэг нь байвал хүлээн авахаас татгалзана. Гэвч энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан

хугацаанд хүсэлт гаргаагүй шалтгаан нь хүсэлт гаргагчаас шалтгаалаагүй нь тогтоогдвол хүсэлт гаргасанд тооцож болно.

- 1) Хуульд заасан журмыг зөрчсөн
 - 2) Энэ зүйлийн 1 хэсэг заасан хугацаа өнгөрсөн
 - 3) Хураах хөрөнгө эсхүл хураах эд хөрөнгийн дээрх газар ашиглах эрх, барьцааны эрх, бусад эрх нь хүсэлт гаргасан этгээдэд хамаарахгүй болох нь тогтоогдсон
4. Шүүх энэ зүйлийн 3 дахь хэсэгт зааснаас бусад тохиолдолд хүсэлтийг хангана. Гэвч хөрөнгө хураах боломжгүй эсхүл шаардлагагүй гэж үзсэн прокурорын санал үндэслэлтэй бол хүсэлтийг хүлээн авахаас татгалзаж болно.
 5. Шүүх хүсэлтийг хангасан боловч хураах хөрөнгө эсхүл хураах хөрөнгийн дээрх газар ашиглах эрх, барьцааны эрх нь гуравдагч этгээдэд (цаашид "оролцогч" гэх) хамааралгүй нь тогтоогдсон бол хүсэлтийг зөвшөөрсөн шийдвэрийг хүчингүй болгоно. Мөн хөрөнгө хураах боломжгүй, эсхүл шаардлагагүй гэж үзсэн прокурорын санал үндэслэлтэй бол хүсэлтийг зөвшөөрсөн шийдвэрийг хүчингүй болгоно.
 6. Хүсэлтийг шийдвэрлэх хурал нь прокурор, хүсэлт гаргагч эсхүл оролцогч, шүүгдэгч эсхүл өмгөөлөгчийн санал хүсэлтийг сонсож шийдвэрлэнэ.
 7. Прокурор, хүсэлт гаргагч эсхүл оролцогч нь хүсэлтийг хүлээн авахаас татгалзсан эсхүл хүсэлтийг хүлээн авч шийдвэрлэсэн шийдвэрт давж заалдах гомдол гаргах эрхтэй.
 8. Хүсэлтээ буцаах тохиолдол энэ тухай бичгээр мэдэгдэх бөгөөд нь шүүх хуралдааны явцад амаар мэдэгдэж болно.

15 дугаар зүйл. Оролцогчийн эрх

1. Оролцогч нь энэ хуульд тусгайлсан заалт байхгүй тохиолдолд хөрөнгө хураахтай холбоотойгоор шүүгдэгчийн нэг адил эрхтэй байна.
2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэг нь оролцогчийг гэрчээр асуухад саад болохгүй.

16 дугаар зүйл. Оролцогч шүүх хуралдаанд оролцох

1. Оролцогч нь шүүх хуралдаанд оролцохгүй байж болно.
2. Шүүх оролцогчийн оршин суугаа газрыг тогтоох боломжгүй бол шүүх хуралдааны зар болон бусад бичиг баримтыг хүргүүлэх шаардлагагүй.
3. Шүүх хуралдаанд оролцож буй оролцогчид хөрөнгө хураах болсон шалтгаан нөхцөл, болсон үйл явдлын агуулга, мөн оролцогчийн эрхийг хамгаалахад шаардлагатай гэж үзсэн бусад асуудлуудыг мэдэгдэх бөгөөд хөрөнгө хураахтай холбоотойгоор мэдүүлэг өгөх, үг хэлэх боломжоор хангана.

17 дугаар зүйл. Нотлох баримт

1. Оролцогчийн оролцоо нь Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 310-2 дугаар зүйл, 311 дугаар зүйл-318 дугаар зүйл, 318-2 дугаар зүйл, болон 318-3 дугаар зүйлд зааснаар оролцоход хамаарахгүй.

2. Шүүх Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 318 дугаар зүйл болон 318-3 зүйлд зааснаар нотлох баримт болох бичиг баримт эсхүл мэдүүлэгийг шалгасан тохиолдолд, оролцогч уг бичиг баримт эсхүл мэдүүлэгийг өгсөн хүнийг гэрчээр асуулгах хүсэлт гарсан тохиолдолд түүний эрхийг хамгаалахад шаардлагатай гэж үзвэл хүсэлтийг хангана. Оролцогч шүүх хуралдаанд оролцохоос өмнө хүсэлт гарган асуулгасан гэрчийг дахин шүүх хуралдаанд холбогдуулан асуулгахаар гаргасан хүсэлтийг мөн адил хангана.

18 дугаар зүйл. Хөрөнгө хураах шүүх хуралдааныг явуулж болохгүй нөхцөл

Оролцогч болох гуравдагч этгээд шүүх хуралдаанд оролцох хүсэлтийг шүүх хүлээн аваагүй тохиолдолд доор дурьдсанаас аль нэг нь байгаа тохиолдолоос бусад тохиолдолд хөрөнгө хураалтын шүүх хуралдааныг явуулж болохгүй.

1. 13 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан мэдэгдэл болон 2 дахь хэсэгт зааснаар зарлан мэдэгдсэн тохиолдолд зарласан өдрөөс хойш 14 өдөр өнгөрсөн бол. Гэвч доор дурьдсан аль нэг нөхцөл байвал хөрөнгө хураах шүүх хуралдаан явуулах боломжгүй.
 - а. Хураагдах хөрөнгө эсхүл хураагдах хөрөнгийн дээр байгаа газар эзэмших эрх, барьцааны эрх, бусад эрх нь оролцогчид хамааруулгүй гэх шалтгаанаар шүүх хуралдаанд оролцох хүсэлтийг татгалзсан.
 - б. Хөрөнгө хураах боломжгүй эсхүл шаардлагагүй гэж үзсэн прокурорын саналыг шүүх хүлээн хүсэлтийг хүлээн авахаас татгалзсан.
 - в. Гуравдагч этгээдийг оролцохыг зөвшөөрсөн шүүх хурлыг цуцалсан.
2. Оролцох хүсэлт гаргахдаа хуульд заасан арга хэрэгсэлийг зөрчсөн үндэслэлээр татгалзсан.
3. Оролцох хүсэлтээсээ татгалзсан.

19 дүгээр зүйл. Давж заалдах

1. Анхны шатны шүүх хуралдаанд оролцогч гуравдагч этгээд нь давж заалдах шүүхэд мөн адил эрхтэй байна.
2. Оролцогч давж заалдах гомдол гаргасан тохиолдолд прокурор эсхүл шүүгдэгч давж заалдах гомдол гаргахгүй байх, давж заалдах гомдолоосоо татгалзсан тохиолдолд анхан шатны шүүх хуралдааны хөрөнгө хураахтай холбоотой маргааныг эцэслэн шийдвэрлээн гэж үзэхгүй.
3. Энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу шүүгдэгч давж заалдах гомдол гаргаагүй бол давж заалдах шүүх хуралдаан болон дараагийн шатны шүүх хуралдаанд оролцохгүй байж болно. Энэ тохиолдолд Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 33 дугаар зүйл, 282 дугаар зүйл, 283 дугаар зүйлийг хэрэглэхгүй.

20 дугаар зүйл. Өмгөөлөгч төлөөлөх

1. Энэ хуульд заасны дагуу шүүгдэгчийн эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцож буй гуравдагч этгээд нь өмгөөлөгчөөр өөрийгөө төлөөлүүлж болно. Энэ тохиолдолд Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 35 дугаар зүйлийг хэрэглэнэ.
2. Төлөөлөгч нь оролцогчийн бичгээр өгсөн зөвшөөрөлгүй бол шүүх хуралдаанд оролцохоос татгалзах, хүсэлт буцаах, давж заалдах гомдол гаргахгүй байх, давж заалдах гомдолоосоо татгалзах эрхгүй.

21 дүгээр зүйл. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийг хэрэглэх

1. Гуравдагч этгээдийн эрх зүйн чадамжтай холбоотойгоор Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 26-28 дугаар зүйл хүртэлх заалтуудыг хэрэглэнэ. Гуравдагч этгээдийн шүүхийн зардалтай холбоотойгоор мөн хууль 186-191 дүгээр зүйлийг хэрэглэнэ.
2. Энэ хуулийн 13 зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан хөрөнгө хураах журмын талаар энэ хуульд тусгайлан зааснаар бусад тохиолдолд Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийг хэрэглэнэ.

22 дугаар зүйл. Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны бусад журам

13 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт зааснаар эд хөрөнгө хураах тухай шүүх хуралдаан нь өөрийн буруугаас үл хамаарах шалтгаанаар шүүгдэгчийн эсрэг эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад эрхээ хамгаалах боломжгүй болсон гуравдагч этгээдийн эрхийг хөндөхгүй.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ: ХӨРӨНГӨ ХАМГААЛАХ АЖИЛЛАГАА

Нэгдүгээр хэсэг. Хураах хөрөнгийг хамгаалах

23 дугаар зүйл. Хөрөнгө битүүмжлэх захирамж

1. Шүүх төрийн албан хаагчийн үйлдсэн гэмт хэрэгтэй холбоотой эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад энэ хуульд заасны дагуу хураах боломжтой эд хөрөнгө (цаашид "хураах эд хөрөнгө" гэх)-д хамаарч байгаа талаар хангалттай тогтоосон хөрөнгийг хураах шаардлагатай гэж үзсэн прокурорын хүсэлт эсхүл шүүх өөрийн санаачлагаар хөрөнгө битүүмжлэх захирамж гаргаж захиран зарцуулах эрхийг хязгаарлаж болно.
2. Шүүх нь газар дээр газар ашиглах эрх, барьцааны эрх, бусад эрхэд хамаарах хөрөнгийг хураах зорилгоор хөрөнгө битүүмжлэх тухай захирамж гаргасан эсхүл гаргах гэж байгаа тохиолдолд уг эрх хөрөнгө хурааснаар дуусгавар болох хангалттай үндэслэл байгаа нь тогтоогдсон мөн уг хөрөнгийг хураах шаардлагатай гэж үзсэн, мөн хөрөнгийн жинхэнэ эзэмшигчийг төөрөлдүүлэх зорилгоор бусдад түр шилжүүлсэн нь тогтоогдвол прокурорын хүсэлтээр эсхүл шүүхийн өөрийн санаачлагаар хөрөнгө битүүмжлэх захирамж гаргаж захиран зарцуулах эрхийг хязгаарлаж болно.

3. Хөрөнгө битүүмжлэх захирамжид шүүгдэгчийн овог, нэр, холбогдсон зүйл анги, яллах дүгнэлт, хөрөнгө хураах үндэслэл болсон хуулийн зүйл заалт, захиран зарцуулахыг хориглосон хөрөнгө, хөрөнгийн эрхийн тэмдэглэл, хөрөнгийн өмчлөгч, эзэмшигчийн овог нэр (бусад эзэмшигч байвал түүний овог нэр), захирамж гаргасан огноо, мөн Дээд шүүхийн журмын холбогдох хэсгийг үндэслэн шүүгч гарын үсэг зурж тамга дарсан байна.
4. Шүүхийн ерөнхий шүүгч яаралтай арга хэмжээ авах шаардлагатай тохиолдолд дангаараа энэ зүйлийн 1 дэх хэсэг эсхүл 2 дахь хэсэгт заасны захирамж гаргах эсхүл бүрэлдэхүүнтэй хэлэлцэж захирамж гаргаж болно.
5. Үл хөдлөх хөрөнгө болон хөдлөх хөрөнгийг битүүмжлэхэд Эрүүгийн хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд зааснаар хураан авахад саад болохгүй.

24 дүгээр зүйл. Яллагдагчаар татахаас өмнө хөрөнгө битүүмжлэх

1. Прокурор энэ хуулийн 23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг болон 2 дахь хэсэгт заасны дагуу шаардлагатай гэж үзвэл яллагдагчаар татахаас өмнө орон нутгийн шүүхийн шүүгчид хүсэлт гарган энэ хуулийн 23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг болон 2 дахь хэсэгт заасан шийдвэрийг гаргуулах боломжтой бөгөөд цагдаагийн мөрдөгч прокурорт хандаж, прокурорын хүсэлтээр уг шийдвэрийг гаргуулж болно.
2. Цагдаагийн мөрдөгч хөрөнгө битүүмжлэх захирамжийг нэн яаралтай прокурорт хүргүүлнэ.
3. Прокурор энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу хүсэлт гаргахдаа өөрийн харьяалагддаг орон нутгийн прокурорын газар эсхүл харьяалах орон нутгийн шүүхийн шүүгчид хүсэлт гаргах бөгөөд Төрийн өндөр албан тушаалтны үйлдсэн гэмт хэргийг мөрдөн шалгах газрын прокурорын нь харьяалах шүүхийн шүүгчид хүсэлт гаргана.
4. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу хүсэлт хүлээн авсан шүүгч нь хөрөнгө битүүмжлэх захирамж гаргахтай холбоотойгоор шүүх болон ерөнхий шүүгчийн адил эрхтэй.
5. Прокурор энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан захирамж гарсны дараа яллагдагчаар татсан бол захирамжид хамаарах этгээдэд (яллагдагч хамаарахгүй) мэдэгдэнэ. Захирамжид хамаарах этгээд хаана байгаа нь тодорхойгүй эсхүл бусад шалтгаанаар мэдэгдэх боломжгүй бол харьяа орон нутгийн Прокурорын газар болон Төрийн өндөр албан тушаалтны үйлдсэн гэмт хэргийг мөрдөн шалгах газрын зарлалын самбарт 7 хоногийн хугацаатай байршуулж нийтэд мэдээлнэ.

25 дугаар зүйл. Захирамжийг гүйцэтгэх

1. Захирамжийг прокурорын хяналтан дор гүйцэтгэнэ.
2. Захирамжийн дагуу эд хөрөнгийг захиран зарцуулахыг хориглосон этгээдэд захирамжийн баталгаажуулсан хуулбарыг гардуулахаас өмнө захирамжийг гүйцэтгэж болно.

26 дугаар зүйл. Хөрөнгө битүүмжлэх захирамжийн хууль зүйн үр дагавар

Хөрөнгө битүүмжлэх захирамжаар битүүмжлэгдсэн хөрөнгө (цаашид "битүүмжлэгдсэн хөрөнгө" гэх)-ийг захирамж хүчин төгөлдөр болсны дараа захиран зарцуулсан бол хууль зүйн үр дагвар бий болохгүй. Харин энэ хуулийн 37 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу (40-р зүйл 4, 5-р заалтын дагуу хэрэглэгдсэн тохиолдолд) болон эд хөрөнгө битүүмжлэх захирамжид дурьдагдсан хөрөнгөд барьцааны эрх байх тохиолдолд барьцааны эрх хүчин төгөлдөр байна.

27 дугаар зүйл. Үл хөдлөх хөрөнгийг битүүмжлэх

1. Үл хөдлөх хөрөнгө битүүмжлэх, захиран зарцуулах эрхийг хязгаарлахдаа шүүгчийн захирамжаар гүйцэтгэнэ.
2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан шүүгчийн захирамжийн баталгаажуулсан хуулбарыг үл хөдлөх хөрөнгийн өмчлөгчид (өөр өмчлөгч байвал мөн түүнд) хүргүүлнэ.
3. Үл хөдлөх хөрөнгийг битүүмжлэх захирамжийг гүйцэтгэхдээ үл хөдлөх хөрөнгийн бүртгэлт битүүмжлэх бүртгэл хийх замаар гүйцэтгэнэ.
4. Энэ зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасан бүртгэлийг прокурор бүртгэлийн байгууллагад хандаж гүйцэтгэнэ.
5. Үл хөдлөх хөрөнгийг битүүмжлэх ажиллагааны хууль зүйн үр дагавар нь үл хөдлөх хөрөнгийн бүртгэлд битүүмжлэх тухай бүртгэл хийгдсэнээр үүснэ.
6. Үл хөдлөх хөрөнгийн бүртгэлийг захирамжийн дагуу захиран зарцуулах эрхийг нэгэнт хязгаарласан бол хөрөнгө хураах зорилго бүхий үл хөдлөх хөрөнгийн эрх шилжүүлэх эрхийг хязгаарласан битүүмжлэх захирамж нь өмнөх захирамжид хууль зүйн үр дагавар бий болгох боломжгүй байна.
7. Үл хөдлөх хөрөнгийг хураах зорилгоор битүүмжлэхэд Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 83 дугаар зүйл 2 дахь хэсэг, 94 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, 95 дугаар зүйлийг дагаж мөрдөх бөгөөд энэ тохиолдолд тус хуулийн 83 дугаар зүйл 2 дахь хэсэгт заасан үүрэг гүйцэтгэгчийг битүүмжлэгдсэн хөрөнгийн өмчлөгчтэй адилтган үзэж, тус хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн 1 болон 95 дугаар зүйл, 94 дүгээр зүйлийг энэ хуулийн 27 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгтэй адилтган үзэж Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 95 дугаар зүйлд заасан "шүүх"-ийг "прокурор" гэж ойлгоно.

28 дугаар зүйл. Усан онгоц битүүмжлэх

Улсын бүртгэлт бүртгэх боломжтой усан онгоц Агаарын тээврийн аюулгүй байдлын тухай хуульд заасны дагуу бүртгэгдсэн агаарын хөлөг, Автомашины тухай хуульд заасны дагуу бүртгэгдсэн автомашин, Барилгын машин механизмийн тухай хууль заасны дугаа бүртгэгдсэн барилгын машин механизмийг хураах зорилгоор битүүмжлэхдээ үл хөдлөх хөрөнгө битүүмжлэх журмыг дагаж мөрдөнө.

29 дүгээр зүйл. Хөдлөх хөрөнгө битүүмжлэх

1. Хөдлөх хөрөнгийг битүүмжлэх ажиллагааг түүнийг захиран зарцуулах эрхийг хязгаарласан шүүгчийн дагуу захирамжаар хэрэгжүүлнэ.

2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан шүүгчийн захирамжийн хуулбарыг хөдлөх хөрөнгийн өмчлөгч (хэд хэдэн өмчлөгч байх тохиодолд мөн адил бөгөөд энэ зүйл энэ утгаар ойлгоно)-д хүргүүлнэ.
3. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасны дагуу хураах, хадгалах боломжгүй хөдлөх хөрөнгө мөн тус хуулийн 130 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт дагуу хадгалагч тогтоосон эсхүл өмчлөгч болон боломжит бусад этгээдэд хадгалуулах боломжтой хөдлөх хөрөнгөтэй холбоотойгоор хураах зорилго бүхий захирамж байгаа бол прокурорын албан мэдэгдэл хавсарган хүргэх эсхүл өөр бусад аргаар энэ тухай мэдэгдэх арга хэмжээ авна.
4. Хөдлөх хөрөнгийг хураах зорилгоор битүүжлэх тухай захирамжийн хуулбар хөрөнгө өмчлөгчид хүргэгдсэнээр хууль зүйн үр дагавар бий болно.

30 дугаар зүйл. Өр төлбөрийг битүүмжлэх

1. Өр төлбөрийг битүүмжлэх ажиллагаа нь үүрэг гүйцэтгүүлэгчийн эрхийг хязгаарлаж үүрэг гүйцэтгэгч үүрэг гүйцэтгүүлэгчид үүргээ биелүүлэхийг хориглосон агуулга бүхий хөрөнгө хураах зорилго бүхий эд хөрөнгө битүүмжлэх захирамжийн дагуу явагдана.
2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан захирамжийн хуулбарыг үүрэг гүйцэтгүүлэгч болон үүрэг гүйцэтгэгчид хүргүүлэнэ.
3. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан захирамжийн хуулбар үүрэг гүйцэтгэгчид хүргэгдсэнээр хууль зүйн үр дагавар бий болно.
4. Өр төлбөрийг битүүмжлэх ажиллагааг явуулахдаа Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 228 дугаар зүйл, 248 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг болон 4 дэх хэсэгт заасныг баримтална. Энэ тохиолдолд Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 228 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан "битүүмжлэх" гэснийг "хураах зорилгоор битүүмжлэх" гэж, "үүрэг гүйцэтгүүлэгч" гэснийг "прокурор" гэж ойлгоно. Мөн зүйлийн 1 дэх хэсэг болон 2 дахь хэсэгт заасан "битүүмжлэх захирамж", 248 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан "битүүмжлэх" гэснийг "хөрөнгө хураах зорилготой хөрөнгө битүүмжлэх захирамж" гэж, тус хуулийн 248 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг 4 дэх хэсэгт заасан "бусад үүрэг гүйцэтгэгч" гэснийг "үүрэг гүйцэтгэгч" гэж, тус зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасан "шүүх" гэснийг "хөрөнгө хураах зорилгоор хөрөнгө битүүмжлэх захирамж гаргасан шүүх" гэж ойлгоно.

31 дүгээр зүйл. Бусад хөрөнгийн эрхийг битүүмжлэх

1. Энэ хуулийн 27 дугаар зүйлээс 30 дугаар зүйлд заасан хөрөнгөөс бусад хөрөнгийн эрхийг (цаашид "бусад хөрөнгийн эрх" гэх) битүүмжлэх ажиллагааг явуулахдаа энэ зүйлд тусгайлан зааснаас бусад тохолдолд өр төлбөрийг битүүмжлэх ажиллагааны журмыг баримтална.
2. Бусад хөрөнгийн эрхтэй холбоотойгоор үүрэг гүйцэтгэгч эсхүл түүнтэй адилтгах этгээд байхгүй бол (энэ зүйлийн 3 дахь хэсэг хамаарахгүй) хөрөнгө битүүмжлэх захирамж хөрөнгө хариуцагч этгээдэд хүргэгдсэн үеэс хууль зүйн үр дагавар бий болно.
3. Бусад хөрөнгийн эрхийг шилжүүлэхийн тулд бүртгэл шаарддаг хөрөнгийн эрхийн тухайд энэ хуулийн 27 зүйлийн 3 дахь хэсгээс 6 дахь хэсэг, Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 2 дахь

хэсэг, 95 дугаар зүйлд заасныг дагаж мөрдөнө. Энэ тохиолдолд Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан "1 дэх хэсэг", мөн хуулийн 95 дугаар зүйлийн "94 дүгээр зүйл" гэснийг Төрийн албан хаагчийн хууль бус хөрөнгийг хураах тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэгт үндэслэн 27 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгтэй нийцүүлэн ойлгох бөгөөд Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 95 дугаар зүйлийн "шүүх" гэснийг "прокурор" гэж ойлгоно.

32 дугаар зүйл. Хөрөнгө битүүмжлэх захирамжийг хүчингүй болгох

1. Шүүх хөрөнгө хураах зорилгоор гаргасан захирамжийн хэрэгцээ шаардлага арилсан эсхүл энэхүү ажиллагаа үндэслэлгүй хэт удааширсан гэж үзвэл прокурор эсхүл тухайн хөрөнгийг өмчлөгч, эзэмшигч этгээд (өмчлөгч, эзэмшигч шүүгдэгч эсхүл яллагдагч бол түүний өмгөөлөгч)-ийн хүсэлтээр эсвэл шүүхийн санаачлагаар захирамжийг хүчингүй болгоно.
2. Шүүх энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт зааснаар захирамжийг хүчингүй болгохдоо прокурорын хүсэлтээс бусад прокурорын саналыг авна.

33 дугаар зүйл. Хөрөнгө битүүмжлэх захирамжийн хүчин төгөлдөр байдал

1. Шүүх хөрөнгө хураах тухай шийдвэр гаргаагүй (Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 327 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг хамаарахгүй) бол хөрөнгө битүүмжлэх захирамж хууль зүйн үр дагавараа алдана.
2. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 327 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг зааснаар шүүх хэргийг хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн тохиолдолд шийдвэрлэсэн өдрөөс 30 хоногийн дотор тухайн хэрэгт гомдол гаргаагүй бол захирамж хууль зүйн үр дагавараа алдана.

34 дүгээр зүйл. Хөрөнгө битүүмжлэх захирамж хүчингүй болсноор авах арга хэмжээ

Хөрөнгө битүүмжлэх захирамж хүчингүй болмогц прокурор нь нэн яаралтай хөрөнгө битүүмжилсэн бүртгэлийг цуцлах бөгөөд, мэдэгдэл өгөх, зарлан мэдээлэлх ажиллагааг зогсоохын бусад шаардлагатай арга хэмжээг авна.

35 дугаар зүйл. Хөрөнгө битүүмжлэх захирамж албадан гүйцэтгэх ажиллагаа

1. Битүүмжлэгдсэн үл хөдлөх хөрөнгө болон энэ хуулийн 28 дугаар зүйлд заасан усан онгоц, агаарын хөлөг, автомашин, барилгын машин механизмыг албадан дуудлага худалдаагаар борлуулах тухай шийдвэр гарсан мөн хураах зорилгоор албадан битүүмжилсэн биет эд зүйлсийг/хэрэглээний эд зүйлс/ албадан борлуулах ажиллагааг хүчин төгөлдөр захирамжаар гүйцэтгэнэ.
2. Хөрөнгө битүүмжлэх захирамжаар битүүмжлэх шийдвэр гарсан өр төлбөрийн хувьд түүнийг албадан гүйцэтгэх журмаар битүүмжлэхээр шийдвэрлэсэн бол өр төлбөрт хамаарах хэсэгт захирамжийн хүчин төгөлдөр байдал хамаарахгүй байвал хэрэгжүүлж болохгүй.
3. Хөрөнгө битүүмжлэх захирамж гарсаны дараа албадан гүйцэтгэх журмаар битүүмжилсэн өр төлбөр нь болзолт болон хугацаат, сөрөг үүргийн

гүйцэтгэлтэй холбоотой, эсхүл бусад шалтгаанаар авахад хүндрэлтэй байвал энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг дагаж мөрдөнө.

4. Эд хөрөнгийн бусад эрхтэй (Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 251 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан бусад хөрөнгө) холбоотой албадан гүйцэтгэх ажиллагаа өр төлбөр албадан барагдуулах журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

36 дугаар зүйл. Бусад үүрэг гүйцэтгэгчийн deposit

1. Мөнгөн төлбөр төлөх үүрэг бүхий үүрэг гүйцэтгэгч нь эд хөрөнгө(цаашид “мөнгөн хөрөнгө” гэх) битүүмжлэх захирамж хүчин төгөлдөр болж захирамжийг албадан биелүүлж хөрөнгийг битүүмжлэх шийдвэрийг хүлээн авсан бол үүргийн гүйцэтгэл болсон мөнгөн хөрөнгийг тухайн захирамжийг гүйцэтгүүлэх шүүх болон харьяалах байгууллагад хадгалуулна.
2. Энэ зүйл 1 дэх хэсэгт зааснаар мөнгөн хөрөнгийг хадгалуулсан бол үүрэг гүйцэтгэгч нь энэ тухай хөрөнгө хураах зорилгоор эд хөрөнгө битүүмжлэх захирамж гаргасан болон битүүмжлэх шийдвэр гаргасан шүүхэд мэдэгдэнэ.
3. Энэ зүйл 1 дэх хэсэгт зааснаар мөнгөн хөрөнгийг хадгалуулсан бол захирамж гүйцэтгэх шүүх хадгалуулсан мөнгөн хөрөнгөөс хураах захирамжийн дагуу хөрөнгө хураах гүйцэтгэх ажиллагааг явуулна.
4. Албадан гүйцэтгэх ажиллагааны дагуу үүрэг гүйцэтгэгчийн мөнгөн хөрөнгийг битүүмжилсэн бол энэ зүйлийн 1 дэх хэсэг, 2 дахь хэсгийг дагаж мөрдөнө.
5. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэг(4 дэх хэсэгт заасныг дагаж мөрдөх бол мөн адил хамаарна) зааснаар мөнгөн хөрөнгө хадгалуулсан тохиолдолд Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр биелүүлэх тухай хуулийн 247 дугаар зүйлд заасныг дагаж мөрдөх бол мөн зүйл 1 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан “248 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг”-ийг Төрийн албан хаагчийн хууль бус хөрөнгийг хураах тухай хуулийн 36 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг (мөн зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасныг дагаж мөрдөх бол мөн адил хамаарна)" гэж үзнэ.

37 дугаар зүйл. Албадан хөрөнгө хураах ажиллагаанд хориглох нөхцөл

1. Хөрөнгө хураах зорилго бүхий эд хөрөнгө битүүмжлэх захирамж хүчин төгөлдөр болохоос өмнө албадан дуудлага худалдаа явуулах шийдвэр гаргах эсхүл албадан гүйцэтгэх ажиллагааг битүүмжлэгдсэн хөрөнгийн талаар хөрөнгө хураах шүүх хуралдаан явуулж болохгүй. Гэхдээ дараах нөхцөлүүдийн аль нэг нь биелсэн тохиолдолд хөрөнгө хураах шүүх хурал явуулж болно.
 1. Битүүмжлэгдсэн хөрөнгөөр үүрэг гүйцэтгүүлэх үүрэг гүйцэтгүүлэгчийн (барьцаалагч)хүлээн авах өр төлбөр хуурамч байх тохиолдолд
 2. Битүүмжлэгдсэн хөрөнгөөр үүрэг гүйцэтгүүлэх үүрэг гүйцэтгүүлэгчийн (барьцаалагч) хүлээн авах өр төлбөр хураагдах эд хөрөнгө гэдгийг

мэдсээр байж үүргийг албадан гүйцэтгүүлэхээр хүсэлт гаргасан тохиолдолд

3. Битүүмжлэгдсэн хөрөнгөөр үүрэг гүйцэтгүүлэх үүрэг гүйцэтгүүлэгч (барьцаалагч) гэмт хэрэгтэн бол
2. Хураан авах эд хөрөнгийн дээр байгаа газар ашиглах эрх болон бусад эрхүүдийг шүүхийн шийдвэрийн дагуу захиран зарцуулахыг хориглосон шийдвэр гарахаас өмнө албадан дуудлага худалдаа явуулах шийдвэр гарсан болон эд хөрөнгө битүүмжлэх ажиллагааны дагуу битүүмжлэгдсэн хөрөнгийг хураан авахдаа эдгээр шийдвэрүүдийн хүчин төгөлдөр байдлыг хангаж шүүхийн шийдвэр гаргана. Гэвч дараах аль нэг тохиолдол байгаа бол хамаарахгүй.
 1. Битүүмжлэгдсэн хөрөнгөөр үүрэг гүйцэтгүүлэх үүрэг гүйцэтгүүлэгчийн (барьцаалагч) хүлээн авах өр төлбөр хуурамч байх тохиолдолд
 2. Битүүмжлэгдсэн хөрөнгөөр үүрэг гүйцэтгүүлэх үүрэг гүйцэтгүүлэгч(барьцаалагч) эд хөрөнгө хураагдсанаар тухайн эд хөрөнгийн эрх дуусгавар болохыг мэдсээр байж үүргийг албадан гүйцэтгүүлэхээр хүсэлт гаргасан тохиолдолд

38 дугаар зүйл. Албадан гүйцэтгэх ажиллагааг зогсоох

1. Шүүх албадан дуудлага худалдаа явуулах тухай шийдвэр болон албадан битүүмжилсэн эд хөрөнгийн талаар эд хөрөнгө хураах зорилго бүхий битүүмжлэх захирамж гаргах эсхүл гаргахад энэ хуулийн 37 дугаар зүйлд заасан нөхцөл байдал тогтоогдсон гэж үзвэл прокурорын хүсэлт эсхүл шүүх өөрийн санаачилгаар албадан гүйцэтгэх ажиллагааг зогсоох тухай шийдвэр гаргана.
2. Прокурор энэ хуулийн 1 хэсэгт заасан шийдвэрийн хуулбарыг шүүхэд хүргүүлсэн тохиолдолд, шүүх нь албадан гүйцэтгэх ажиллагааг зогсооно. Энэ тохиолдолд Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 49 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан баримт бичгийг ирүүлсэн гэж үзнэ.
3. Шүүх нь эд хөрөнгө хураан авах битүүмжлэл хүчингүй болсон, мөн 1 хэсэгт заасан шалтгаан нөхцөл арилсан эсхүл албадан гүйцэтгэх ажиллагааг зогсоох тухай хугацаа үндэслэлгүйгээр хэт удаан үргэлжилсэн бол прокурор эсхүл барьцаалагчийн хүсэлтээр эсхүл шүүх өөрийн санаачилгаар 1 дэх хэсэгт заасан шийдвэрийг хүчингүй болгон. Энэ тохиолдолд энэ хуулийн 32 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийг дагаж мөрдөнө.

39 дүгээр зүйл. Барьцааны эрхийг хангах ба албадан дуудлага худалдааны журмыг зохицуулах

1. Хураах хөрөнгөтэй холбоотой барьцааны эрх эд хөрөнгө хураах битүүмжлэх захирамж хүчин төгөлдөр болсноос хойш хүчин төгөлдөр болсон эсхүл үл

хөдлөхийн дээр байгаа газар ашиглах эрхийн захиран зарцуулах эрхийг хязгаарласан бол барьцааны эрхийг хэрэгжүүлэх боломжгүй байна.

2. Барьцааны хөрөнгийн дуудлага худалаа эхэлсэнээс хойш тухайн хөрөнгийн захиран зарцуулах эрхийг хязгаарласан шийдвэр гарсан бол прокурор тухайн шийдвэрийг холбогдох шүүхэд хүргүүлснээр дуудлага худалдааг зогсооно. Энэ тохиолдолд Иргэний хэргийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 266 дугаар зүйлийн 1 дүгээр зүйлийн 5 дахь (мөн хуулийн 269-272 дугаар зүйлд заасан мөн хамаарна) хэсэгт заасан бичиг баримтыг хүргүүлсэнд тооцно.

40 дугаар зүйл. Бусад ажиллагааны журам

1. Доор дурьдсан аль нэг тохиолдол байгаа бол энэ хуулийн 35 дугаар зүйлд заасныг баримтална.
 - 1) Хөрөнгө хураахаар битүүмжлэгдсэн хөрөнгө татвар төлүүлэх(Татварын тухай хууль, Орон нутгийн татварын тухай хууль болон татвар төлүүлэхтэй холбоотой холбогдох журамд заасныг ойлгоно) зорилгоор битүүжилсэн хөрөнгө бол
 - 2) Хөрөнгө хураахаар битүүмжлэгдсэн хөрөнгийн өмчлөгчийн дампуурсан тухай шүүхийн хүчин төгөлдөр шийдвэр гарсан бол
 - 3) Хөрөнгө хураахаар битүүмжлэгдсэн хөрөнгийн өмчлөгч аж ахуй нэгжийг татан буулгах тухай шийдвэр байгаа бол
2. Доор дурьдсан аль нэг тохиолдол байгаа бол бусад үүрэг гүйцэтгэгчийн барьцааны хөрөнгийн талаар энэ хуулийн 36 дугаар зүйлд заасныг баримтална.
 - 1) Хөрөнгө хураахаар битүүмжлэгдсэн мөнгөн хөрөнгийг татвар төлүүлэх зорилгоор битүүжилсэн бол
 - 2) Татвар төлүүлэх зорилгоор битүүмжилсэн мөнгөн хөрөнгийг хөрөнгө хураахаар битүүжилсэн бол
3. Доор дурьдсан аль нэг тохиолдол байгаа бол бусад үүрэг гүйцэтгэгчийн барьцааны хөрөнгийн талаар энэ хуулийн 36 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 2 дахь хэсэгт заасныг баримтална.
 - 1) Хөрөнгө хураахаар битүүмжлэгдсэн мөнгөн хөрөнгийг битүүжилсэн бол
 - 2) Битүүмжилсэн мөнгөн хөрөнгийг хөрөнгө хураахаар битүүжилсэн бол
4. Доор дурьдсан аль нэг тохиолдол байгаа бол хурааж болохгүй хөрөнгийн талаар энэ хуулийн 37 дугаар зүйлд заасныг баримтална.
 - 1) Хөрөнгө хураахаар битүүмжлэхээс өмнө тухай хөрөнгийг битүүмжилсэн бол
 - 2) Хөрөнгө хураахаар битүүмжилсэн хөрөнгийн дээрх үл хөдлөх хөрөнгийн эрх эсхүл бусад эрх нь хөрөнгө битүүмжлэх шийдвэрийн дагуу захиран зарцуулах эрх нь хязгаарлагдсан бол энэхүү хязгаарлах шийдвэр хүчин төгөлдөр болохоос өмнө битүүмжлэгдсэн бол

5. Доор дурьдсан аль нэг тохиолдол байгаа бол хөрөнгө хураахтай холбоотойгоор энэ хуулийн 37 зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг баримтална.
 - 1) Хөрөнгө хураахаар битүүмжлэхээс өмнө тухайн хөрөнгийг татвар төлүүлэх зорилгоор битүүмжилсэн бол
 - 2) Хөрөнгө хураахаар битүүмжлэхээс өмнө тухайн хөрөнгийг өмчлөгч дампуурсан тухай шийдвэр гарсан бол
 - 3) Хөрөнгө хураахаар битүүмжлэхээс өмнө тухайн хөрөнгийг өмчлөгч аж ахуй нэгжийг татан буулгах тухай шийдвэр гарсан бол
6. Доор дурьдсан аль нэг тохиолдол байгаа бол хөрөнгө хураахтай холбоотойгоор энэ хуулийн 37 зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасныг баримтална.
 - 1) Хөрөнгө хураахаар битүүмжилсэн хөрөнгийн дээрх үл хөдлөх хөрөнгийн эрх эсхүл бусад эрхийг хөрөнгө битүүмжлэх шийдвэрийн дагуу захиран зарцуулахыг хязгаарласан бол энэхүү хязгаарлах шийдвэр хүчин төгөлдөр болохоос өмнө татвар төлүүлэх зорилгоор тухайн хөрөнгийг битүүмжилсэн бол
 - 2) Хөрөнгө хураахаар битүүмжилсэн хөрөнгийн дээрх үл хөдлөх хөрөнгийн эрх эсхүл бусад эрхийг хөрөнгө битүүмжлэх шийдвэрийн дагуу захиран зарцуулахыг хязгаарласан тухай хөрөнгийн өмчлөгч этгээдийн талаар дампуурсан тухай шийдвэр гарсан бол
 - 3) Хөрөнгө хураахаар битүүмжилсэн хөрөнгийн дээрх үл хөдлөх хөрөнгийн эрх эсхүл бусад эрхийг хөрөнгө битүүмжлэх шийдвэрийн дагуу захиран зарцуулахыг хязгаарласан шийдвэр хүчин төгөлдөр болохоос өмнө тухайн хөрөнгийн өмчлөгч аж ахуйн нэгжийг татан буулгах тухай шийдвэр шийдвэр хүчин төгөлдөр болсон бол
7. Битүүмжлэгдсэн хөрөнгийг хөрөнгө хураахаар битүүмжлэх тохиолдолд эсхүл битүүжлэх бол албадан гүйцэтгэх ажиллагааг зогсоохтой холбоотой энэ хуулийн 38 дугаар зүйлийг баримтална.

42 дугаар зүйл. Хөрөнгийг нөхөн төлүүлэхээр битүүмжлэх шийдвэр

1. Шүүх төрийн албан хаагчийн холбогдсон гэмт хэрэгтэй холбогдуулан энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасны дагуу нөхөн төлүүлэх арга хэмжээ авах шаардлагатай гэж үзвэл прокурорын хүсэлтээр эсхүл шүүх өөрийн санаачилгаар хөрөнгийг нөхөн төлүүлэх зорилго бүхий хөрөнгө битүүмжлэх захирамж гарган тухайн хөрөнгийн захиран зарцуулах эрхийг хязгаарлаж болно.
2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан шийдвэрийг гаргахдаа шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэхэд шаардлагатай үнийг тогтоон тогтоосон үнийн дүнгийн хүрээнд хөрөнгө битүүмжлэх шийдвэр гаргана. Бусад хөдлөх хөрөнгийн тухайд тусгайлан үнийг тогтоохгүй байж болно.
3. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан шийдвэрийг гаргахдаа хөрөнгө битүүжлэх захирамжийг цуцлуулах эсхүл битүүмжлэх ажиллагааг түдгэлзүүлэхтэй холбоотой гомдолд баталгаа гаргах дүнг заасан байна.
4. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан шийдвэрт яллагдагчийн овог, нэр, холбогдсон зүйл анги, яллах дүгнэлтийн агуулга, хөрөнгө нөхөн төлүүлэх тухай холбогдох хуулийн зүйл, заалт, үнийн дүн, захиран зарцуулах эрхийг

хязгаарласан хөрөнгийн мэдээлэл, он сар өдөр зэргийг дурьдан шүүгч гарын үсэг зурж, тамга дарсан байна.

5. Хөрөнгө нөхөн төлүүлэх битүүмжлэх захирамжтай холбоотойгоор энэ хуулийн 23 дугаар зүйлийг баримтална.

43 дүгээр зүйл. Яллагдагчаар татахаас өмнөх хөрөнгийг нөхөн төлүүлэхээр битүүмжлэх шийдвэр

1. Прокурор нь энэ хуулийн 42 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу хөрөнгө битүүмжлэх шаардлагатай гэж үзвэл яллагдагчаар татахаас өмнө шүүхэд хүсэлт гарган хөрөнгө битүүмжлэх шийдвэр гаргуулж болно.
2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан ажиллагаанд энэ хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсгийн 4-д заасныг баримтална.

44 дүгээр зүйл. Хөрөнгийг нөхөн төлүүлэхээр битүүмжлэх шийдвэрийг хэрэгжүүлэх

1. Шийдвэрийг прокурорын шийдвэрийн дагуу гүйцэтгэнэ. Энэ тохиолдолд прокурорын шийдвэр нь Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд заасан эд хөрөнгө битүүмжлэх захирамжтай адил хүчинтэй байна.
2. Хөрөнгө битүүмжлэх захирамжийн хувийг яллагдагчид хүргэхээс өмнө битүүмжлэх захирамжийг хэрэгжүүлж болно.
3. Хөрөнгө битүүмжлэх захирамж биелүүлэхэд энэ хуульд тусгайлан зааснаас бусад тохиолдолд Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр биелүүлэх хууль болон хөрөнгө битүүмжлэх ажиллагааны тухай зохицуулсан бусад хууль тогтоомжийн холбогдох зохицуулалтыг дагаж мөрдөнө. Энэ тохиолдолд хуульд зааснаар хөрөнгө битүүмжлэх захирамж гаргасан шүүх байх бөгөөд тухайн захирамжийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан шийдвэр гаргасан прокурорын харьяалагдаж буй прокурорын байгууллагын эсхүл төрийн өндөр албан тушаалтны үйлдсэн гэмт хэргийг мөрдөн шалгах албаны харьяалах шүүхэд хамаарна.

45 дугаар зүйл. Үүрэг гүйцэтгэгчийн хөрөнгөөр үүргийн гүйцэтгэл хангуулах

Хөрөнгө битүүмжлэх захирамжийн дагуу битүүмжлэгдсэн мөнгөн хөрөнгийн тодорхой хэсгийг үүрэг гүйцэтгэгч үүргийн гүйцэтгэл хангуулахаар шилжүүлж болно. Энэ тохиолдолд үүрэг гүйцэтгүүлэгчийн үүрэг гүйцэтгүүлэх тухай хүсэлтийг хангасанд тооцно.

46 дугаар зүйл. Хөрөнгө хураах ажиллагааны баталгаа болон нөхөн төлүүлэх ажиллагаа

1. Хөрөнгө хураах ажиллагааны баталгаа гаргаснаас хойш хөрөнгө нөхөн төлүүлэх тухай шийдвэр хүчин төгөлдөр болсон эсхүл талууд эвлэрсэн тухай

шүүхийн шийдвэр хүчин төгөлдөр болсон бол батлагаа гаргасан үнийн дүнгийн хэмжээгээр хөрөнгө нөхөн төлүүлсэнд тооцно.

2. Хөрөнгө нөхөн төлүүлэх тухай шийдвэр хүчин төгөлдөр болсноор баталгаа гаргасан мөнгөн хөрөнгө нөхөн төлөх хөрөнгөнөөс илүү байх тохиолдолд шүүх илүү гарсан мөнгөн хөрөнгийг өмчлөгчид буцаан олгоно.

47 дугаар зүйл. Хөрөнгө нөхөн төлүүлэх зорилго бүхий хөрөнгө битүүмжлэх захирамжийг хүчингүй болгох

Шүүх хөрөнгө нөхөн төлүүлэх зорилгоор хөрөнгө битүүжилсэн шалтгаан нөхцөл арилсан эсхүл уг ажиллагаа үндэслэлгүй хэт удааширсан бол прокурор, яллагдагч, хохирогч эдгээрийн өмгөөлөгчийн хүсэлт эсхүл шүүх өөрийн санаачилгаар захирамжийг хүчингүй болгоно. Энэ тохиолдолд энэ хуулийн 32 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийг баримтална.

48 дугаар зүйл. Хөрөнгө нөхөн төлүүлэх зорилго бүхий хөрөнгө битүүмжлэх захирамжийн хүчин төгөлдөр байдал

1. Хөрөнгө нөхөн төлүүлэх зорилго бүхий хөрөнгө битүүмжлэх захирамж нь хөрөнгө нөхөн төлүүлэх эсэх талаар шийдвэрлээгүй шүүхийн шийдвэр хүчин төгөлдөр болсноор хүчин төгөлдөр бус болно.
2. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 327 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт зааснаар яллах дүгнэлтийн хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн бол хөрөнгө битүүмжлэх захирамжийн хүчин төгөлдөр эсэх талаар энэ хуулийн 33 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийг баримтална.

49 дүгээр зүйл. Хөрөнгө нөхөн төлүүлэх зорилго бүхий хөрөнгө битүүмжлэх захирамж хүчин төгөлдөр бус болсноор авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

Прокурор нь хөрөнгө битүүмжлэх захирамж хүчин төгөлдөр бус болох эсхүл хөрөнгийн баталгаа гаргасан бол энэ хуулийн 44 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан шийдвэрийг хүчингүй болгохын зэрэгцээ хөрөнгө битүүмжлэх ажиллагааг зогсоох эсхүл хүчингүй болгоход шаардлагатай арга хэмжээг нэн даруй хэрэгжүүлнэ.

50 дугаар зүйл. Захирамж бусад бичиг баримт хүргүүлэх

Хөрөнгө хураах, нөхөн төлүүлэхтэй холбоотой захирамж болон бусад бичиг баримтыг хүргүүлэхдээ дээд шүүхийн журамд тусгайлан зааснаас бусад тохиолдолд Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийг баримтална. Энэ тохиолдолд Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 194 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, 2 дахь заасныг үл харгалзан 7 хоног байна.

51 дүгээр зүйл. Давж заалдах гомдол гаргах

1. Хөрөнгө хураах, нөхөн төлүүлэх зорилго бүхий хөрөнгө битүүмжлэх захирамжид гомдол гаргаж болно.
2. Хөрөнгө хураах, нөхөн төлүүлэх зорилго бүхий хөрөнгө битүүмжлэх захирамжид гомдол гаргах бол захирамж гаргасан шүүхэд шүүх хуралдааныг хүчингүй болгох эсхүл өөрчлөх тухай гомдол гаргаж болно.
3. Энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан давж заалдах гомдлыг Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 416 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу шүүх хуралдааныг хүчингүй болгох эсхүл өөрчлөхтэй холбоотой журмыг дагаж мөрдөнө.

2) Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс

ХБНГУ ЭРҮҮГИЙН ХУУЛИЙН ХӨРӨНГӨ ХУРААХ БИЕ ДААСАН ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХБНГУ-ын Эрүүгийн хуулийн 76а дугаар зүйл

- (1) Хүнийг эрүүгийн хариуцлагад татах, гэм буруутайд тооцох боломжгүй тохиолдолд шүүх хуульд заасан бусад үндэслэл байвал хөрөнгө хураах эсхүл устгах тухай шийдвэр гаргана. Шүүх энэ зүйлд заасан үндэслэл байвал зөвхөн хөрөнгө хураах тухай шийдвэр гаргаж болно. Гомдол гаргасан, эрх шилжүүлсэн, яллах тухай хүсэлт гаргаагүй эсхүл энэ талаар шүүхийн хүчин төгөлдөр шийдвэр байгаа бол хөрөнгө хураах тухай шийдвэр гаргахгүй.
- (2) 73 дугаар зүйл, 73b дугаар зүйл, 73c дугаар зүйлд заасан үндэслэлээр хэргийн хөөн хэлэлцэх хугацаа дууссан тохиолдолд ч зөвхөн хууль бус хөрөнгө орлогыг хураах тухай шийдвэр болон хууль бус хөрөнгө орлоготой дүйцэх мөнгөн хөрөнгийг хурааж болно.
- (3) Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэг нь шүүхээс эрүүгийн хариуцлагаас чөлөөлсөн эсхүл прокурор болон шүүх өөрийн эрх мэдлийн хүрээнд эсхүл прокурор шүүх хуульд заасан үндэслэлээр эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг түдгэлзүүлсэн тохиолдолд мөн үйлчилнэ.
- (4) Энэ хуулийн 3 дахь хэсэгт заасан хууль бус үйлдлийн улмаас олж авсан эд хөрөнгийг эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад битүүмжилэгдсэн хөрөнгийн өмчлөгчийг эрүүгийн хариуцлагад татах, гэм буруутайд тооцох боломжгүй болсон тохиолдолд ч зөвхөн хөрөнгө хураах тухай шийдвэр гаргаж болно. Эд хөрөнгө хураах тухай шийдвэр гарсанаар эд хөрөнгийн өмчлөгчийн эрх дуусгавар болж төрийн өмчлөх эрх үүссэн гэж үзнэ. Энэ тохиолдолд энэ хуулийн 75 угаар зүйлийн 3 дахь хэсгийг дагаж мөрдөнө.

ЭХ СУРВАЛЖИЙН ЖАГСААЛТ

Хууль тогтоомж

1. БНСУ-ын Эрүүгийн хууль.
2. БНСУ-ын Төрийн албан хаагчийн гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг хураах тухай хууль
3. Япон Улсын Эрүүгийн хууль.
4. ХБНГУ-ын Эрүүгийн хууль.
5. ХБНГУ-ын Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хууль.

Ном, сурах бичиг, тайлан

6. 신동운, 형법 제 · 개정 자료집, 형사정책연구원 연구총서 09-25-07, 2009.
7. 강지현, 몰수제도에 관한 비교연구, 『법학논총』, 제38권 제3호
8. 김정환, 공무원범죄몰수법의 운영현황과 개선방향, 한국비교형사법학회, 비교형사법연구, 제20권 제3호, 2018.10.

Цахим эх сурвалж

9. <https://www.law.go.kr>.
10. <https://world.moleg.go.kr/> .
11. www.japaneselawtranslation.go.jp.
12. www.gesetze-im-internet.de.

Шүүхийн шийдвэр

13. БНСУ-ын шүүхийн шийдвэр. 서울중앙지방법원 2017고합184 등 판결.
14. БНСУ-ын шүүхийн шийдвэр. 대법원 1980.12.9.선고80도584 판결.
15. БНСУ-ын шүүхийн шийдвэр. 대법원 2010.5.13.선고2009도11732판결.
16. ХБНГУ-ын шүүхийн шийдвэр. BGH 11.4.2001-3 StR 503/00, NJW 2001, 2558 (2559)
17. ХБНГУ-ын шүүхийн шийдвэр. BGHSt 47, 22 (25), NJW 2001, 2560; 23.5.2002-1 StR 372/01.
18. ХБНГУ-ын шүүхийн шийдвэр. BGH NJW 1959, 345, 346.
19. ХБНГУ-ын шүүхийн шийдвэр. BGHSt 33,336, 339f.
20. ХБНГУ-ын шүүхийн шийдвэр. BGHSt 35, 128, 13 5f.
21. ХБНГУ-ын шүүхийн шийдвэр. BGH NJW 2004, 3569 (3575).